

STADSMONITOR
GEMEENTE GRONINGEN

2008

GEMEENTE GRONINGEN, MEI 2008

De stadsmonitor 2008 is een coproductie van Bestuursdienst en DIA (Bureau Onderzoek en Statistiek) met medewerking van de HVD, Milieudienst, OCSW, RO/EZ en SOZAWE.

BRONNEN:

ABCG, Bestuursdienst, CBS, COP, CWI, DIA, DOOR, Ecorys, Essent, Goudappel Coffeng, Hanzehogeschool, HBO Raad, HVD, IN, Lisa, Meldpunt Overlast, Marketing Groningen, Milieudienst, Nijestee, OCSW, Openbare bibliotheek, Opvanginstellingen, OV-bureau, Provincie Groningen, Regiopolitie Groningen, RO/EZ, Rijksuniversiteit Groningen, Rijkswaterstaat, SOZAWE, Sportclubs, VSNU, Woningnet.

INLEIDING

Ook dit jaar is in de Stadsmonitor weer in één oogopslag te zien hoe Groningen er op verschillende gebieden voor staat. Natuurlijk gaat het daarbij alleen om hoofdlijnen en vertellen de cijfers maar een deel van het verhaal. We hopen echter dat de monitor aanleiding kan zijn voor discussie.

Conform de wens van de raad bevat de monitor alleen de 'kale' cijfers, voorzien van korte toelichtingen, maar over het algemeen zonder conclusies over beleidsconsequenties. De monitor versturen we - naast naar raadsleden- ook naar ministeries, partners, belangstellenden en diensten.

Over het algemeen hebben de cijfers in de Stadsmonitor geen directe relatie met de begroting.

Technisch gezegd: het gaat in de monitor doorgaans niet om cijfers op output-niveau, maar om cijfers op het niveau van nagestreefde maatschappelijke effecten.

In de monitor zult u bijvoorbeeld niet vinden hoeveel meter fietspaden we dit jaar hebben aangelegd. Maar wel (bij benadering) hoeveel er gefietst wordt in de stad. Of hoe tevreden de stadjes zijn over het onderhoud van de fietspaden. Cijfers op output-niveau zijn vooral te vinden in de Rekening.

In de monitor zijn voor zover van toepassing ook de nieuwe afspraken met het Rijk verwerkt voor de derde periode van het Grote Stedenbeleid (2005-2009).

In 2006 is er het tweejaarlijkse onderzoek voor de Monitor Leefbaarheid en Veiligheid geweest. De resultaten daarvan zijn, voor zover van toepassing, in deze monitor verwerkt. Dat betekent dat we dit jaar geen nieuwe cijfers hebben van de oordelen van stadjes over bijvoorbeeld onderhoud, veiligheid en over de actuele ontwikkelingen in de wijkvernieuwingswijken. In 2008 wordt de Monitor Leefbaarheid en Veiligheid opnieuw gemaakt. Hetzelfde geldt voor gegevens over gezondheid en leefstijl; daarvoor komen pas in 2010 nieuwe gegevens.

De monitor is vorig jaar in een nieuw jasje gestoken. Dit jaar hebben het productieproces en het boekje het FSC-keurmerk gekregen. De stadsmonitor is daarmee een duurzaam product.

INHOUDSOPGAVE

DOEL 1	EEN STAD MET MEER WERK EN MINDER WERKLOOSHEID	6
DOEL 2	EEN STAD MET EEN UITSTEKEND VESTIGINGSKLIMAAT	20
DOEL 3	EEN STAD DIE SCHOON, HEEL EN VEILIG IS	38
DOEL 4	EEN STAD MET EEN VOORTREFFELIJK WOONKLIMAAT	60
DOEL 5	EEN STAD DIE ZICH DUURZAAM ONTWIKKELT	74
DOEL 6	EEN STAD WAARIN IEDEREEN MEEDOET	86
DOEL 7	EEN GEZONDE STAD	102
DOEL 8	EEN STAD DIE BRUIST OP CULTUREEL EN SPORTIEF GEBIED	128
DOEL 9	EEN STAD WAARIN IEDEREEN GEÏNTEGREERD IS	122
DOEL 10	EEN STADHUIS IN HET HART VAN DE STAD	140
WIJKVERNIEUWING		144
SAMENVATTING		167

DOEL 1

EEN STAD MET MEER WERK EN MINDER WERKLOOSHEID

DOEL 1

We willen dat iedereen écht meedoet, en zetten daarom stevig in op werk: het beste middel tegen armoede en sociale uitsluiting. De bestrijding van de jeugdwerkloosheid heeft bij ons prioriteit. Ook willen we mensen sneller aan het werk helpen met een klantgerichte benadering waarbij maatwerk uitgangspunt is en iedereen meewerkt aan het vergroten van zijn kansen.

Werkgelegenheid groeit door

De werkgelegenheid is in de gemeente Groningen gegroeid naar 126.302 arbeidsplaatsen op 1 april 2007. Na een periode van laagconjunctuur laat de werkgelegenheid een fors herstel zien met maar liefst een groei van 3% ten opzichte van april 2006. Met deze groei komen we weer op het niveau van 2003 en is de voorzichtige werkgelegenheidsgroei van 2006 in 2007 verder doorgezet. Er was het afgelopen jaar een grotere toename van voltijd- dan van deeltijd werk.

In 2003 hebben we de ambitie neergezet om in 2010 te komen op 135.000 arbeidsplaatsen. De ambitie is ten tijde van een

economisch hoogtij uitgezet. Inmiddels is de economische situatie veranderd en hebben we een meer realistische inschatting gemaakt van de groei van het aantal arbeidsplaatsen. Uit onderzoek blijkt dat een nieuwe ambitie voor ons uitkomt op 129 duizend arbeidsplaatsen in 2010. In mei beslist de raad of deze doelstelling zo wordt bijgesteld (ten tijde van de productie van deze monitor is dat besluit nog niet geweest).

We lopen de afstand ten opzichte van de landelijke groei steeds verder in. Uit de grafiek blijkt dat we vanaf 2005 gelijke tred houden met de landelijke groei in arbeidsplaatsen. In 2007 is de groei in

onze stad en regio zelfs sterker geweest dan landelijk het geval was.

Aantal werkzoekenden daalt fors

Het aantal werkzoekenden is het afgelopen jaar opnieuw – en deze keer met bijna 18 procent- gedaald en is zelfs historisch laag te noemen. Onze ambitie is dat er in 2010 minder dan 8.500 werkzoekenden zijn in de stad. Op dit moment zitten we daar onder met 8430.

Het afgelopen jaar hebben we de landelijke (dalende) trend globaal gevolgd. De werkloosheidsdaling in de regio was iets groter dan in de stad.

Het aantal mensen met een uitkering neemt ook af – met 8,6 procent-, maar de afname is niet zo sterk als de afname in het aantal werkzoekenden. Een verklaring hiervoor is dat een deel van de bijstandsgerechtigden lastig te bemiddelen is voor de arbeidsmarkt. Deze mensen begeleiden we in participatietrajecten zodat ze meedoen aan de maatschappij.

Het aantal langdurig werklozen is in 2006 en in 2007 gestegen. Langdurig werklozen hebben de afgelopen jaren duidelijk

minder geprofiteerd van de mogelijkheden op de arbeidsmarkt.

Sinds 2004 vinden steeds meer werkloze jongeren een baan. Dat is ook het jaar dat Groningen@work van start is gegaan, waarbij jongeren actief naar de arbeidsmarkt worden toegeleid. De grafiek laat zien dat de aanpak resulteert in een bijna spectaculaire daling van de werkloosheid onder jongeren sinds 2004. We hebben onze aanpak inmiddels uitgebreid naar alle nieuwe instromers. Ook bestaande uitkeringsgerechtigden kunnen gebruik maken van deze aanpak via Diagnose@work.

Vacatures

We zien een duidelijke stijging over de hele linie in het aantal vacatures ten opzichte van 2006. Vooral binnen de commerciële en niet-commerciële dienstverlening worden veel mensen gezocht en staan vacatures langer dan 3 maanden open.

Het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) helpt werkgevers bij het vervullen van reguliere vacatures. Daarnaast

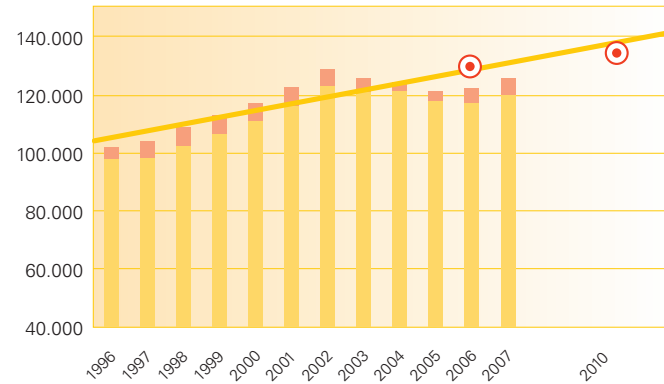

© Locatie: Turftorenstraat

proberen we via de werkgeversbenadering 'Groningen Werkt' om vragen van werkgevers m.b.t. personeelsvoorziening te koppelen aan reïntegratie van werkzoekenden.

Nu de arbeidsmarkt krappere is, zijn er mogelijkheden om mensen die al wat langer aan de kant staan aan het werk te helpen. Bijvoorbeeld via loonkostensubsidies, werkstages etc..

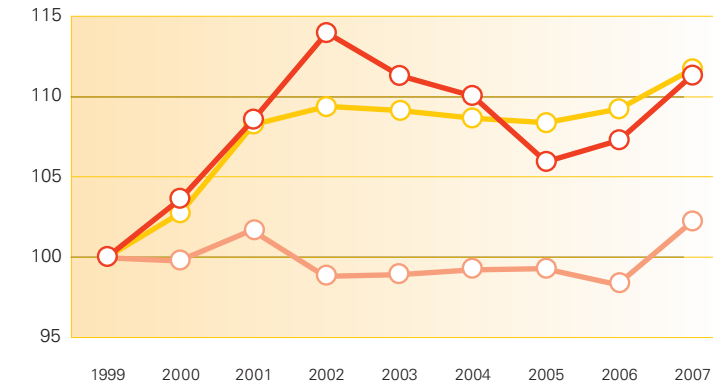
De ontwikkeling van het aantal arbeidsplaatsen

■ UITZENDKRACHTEN ○ AMBITIE
■ VASTE ARBEIDSPLAATSEN — TREND (TOTAAL)

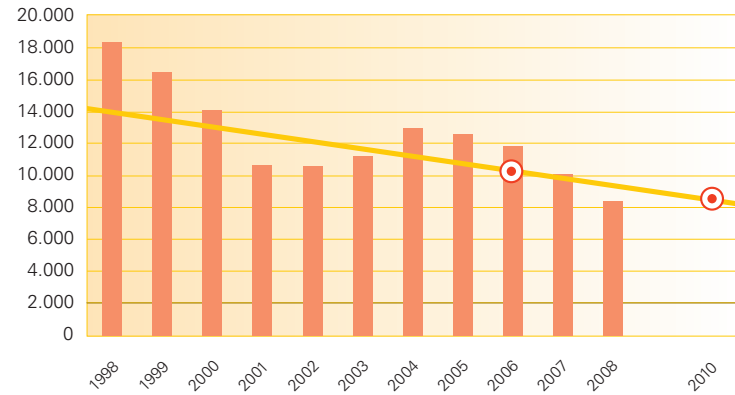
Ontwikkeling van het aantal arbeidsplaatsen in het land, de regio en de gemeente Groningen

aantal arbeidsplaatsen (index 1999 = 100)

○ GEMEENTE GRONINGEN ○ NEDERLAND
○ REGIO

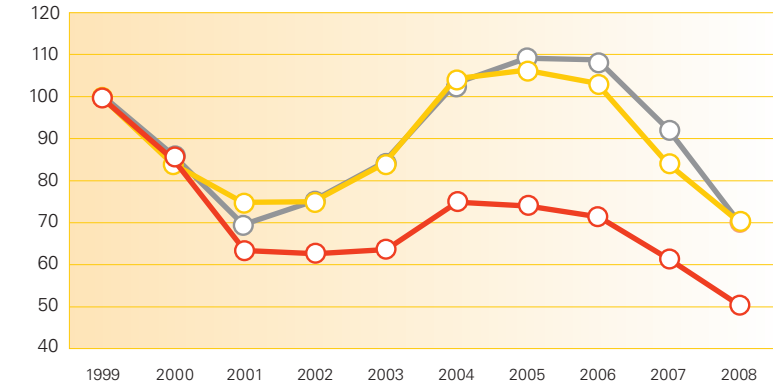
De ontwikkeling van het aantal niet werkende werkzoekenden

■ TOTAAL
— TREND
○ AMBITIE

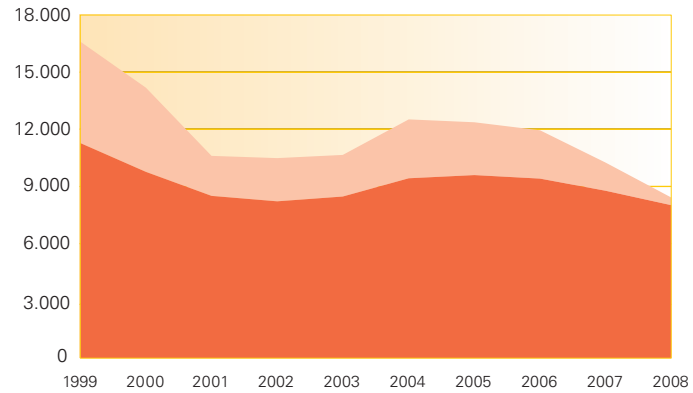
Ontwikkeling van het aantal NWW'ers in het land, de regio en de gemeente Groningen

aantal NWW'ers (index 1999 = 100)

○ GEMEENTE GRONINGEN
○ NEDERLAND
○ REGIO

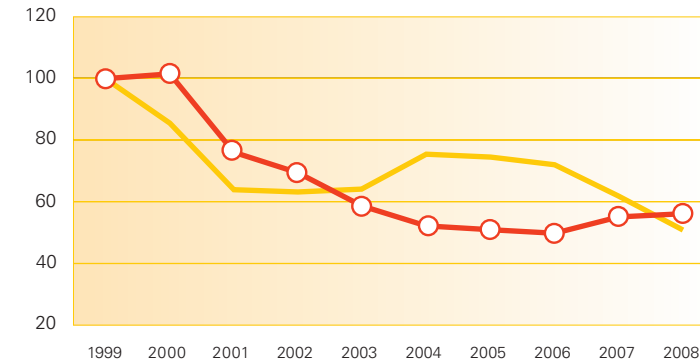
NWW'ers en het deel daarvan met een WWB uitkering

■ TOTAAL NWW'ERS
■ PERSONEN MET EEN WWB UITKERING

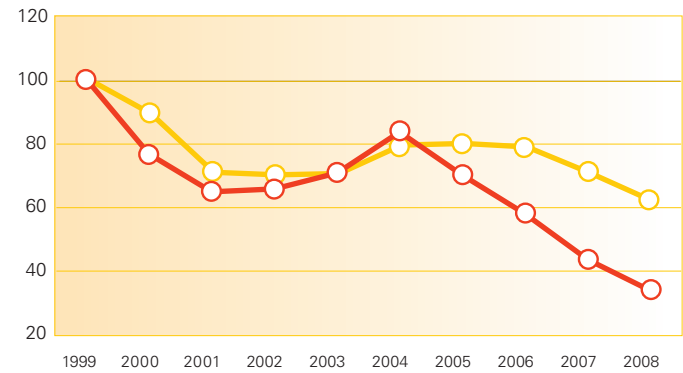
Ontwikkeling van het aantal langdurig werklozen

aantal NWW'ers (index 1999 = 100)

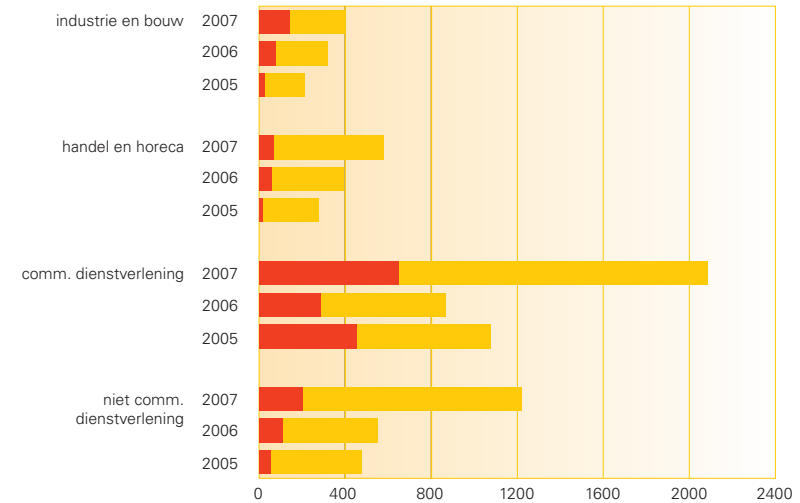
○ > 3 JAAR (3.518)
— TOTAAL NWW'ERS (8.430)

De werkloosheid onder jongeren t/m 22 jaar

 INDEX > 22 JR (8.138)
 INDEX JEUGD (292)

Het aantal vacatures per 1 april

 > 3 MAANDEN OPEN
 < DAN DRIE MAANDEN OPEN

DOEL 2

EEN STAD MET EEN UITSTEKEND VESTIGINGSKLIMAAT

DOEL 2

Om meer werk te creëren gaan we de economie in de stad stimuleren, waarbij we ons richten op een versterking van kansrijke sectoren. We willen een duurzame en kennisintensieve economie. Groningen kan zijn concurrentiepositie versterken door te blijven werken aan bereikbaarheid. Bereikbaarheid is een belangrijke voorwaarde voor werkgelegenheid.

ICT groeit sterk

Het aantal arbeidsplaatsen is, zoals gezegd, met 3 procent toegenomen. De kansrijke clusters in de stad laten ook een groeiende werkgelegenheid zien. Het gaat om de ICT, life science, toerisme, energie en milieu en het recente nieuwe cluster, de creatieve sector. De grootste groei heeft plaatsgevonden in de ICT sector met 12,7 procent. De creatieve sector laat een groei zien van 5,7 procent in werkgelegenheid ten opzichte van 2006.

Andere clusters die de economie dragen, vertonen eveneens een positief beeld. De grootste groeiers zijn de sectoren gezondheids- en welzijnszorg en zakelijke dienstverlening. De groei in de gezondheids en

welzijnszorg is overigens deels te verklaren door het overzetten van personeel van onderwijs naar gezondheid en welzijn. Bij de sector onderwijs zien we dan ook een afname in het aantal arbeidsplaatsen. De werkgelegenheid in de sector bouwnijverheid is ook behoorlijk gegroeid. Er zijn veel starters geweest die het afgelopen jaar een eigen klusbedrijf zijn begonnen.

De aantrekkelijke economie is ook zichtbaar in het aantal vestigingen. Er was een groei van 7.3 procent naar in totaal 9.351 vestigingen. Er zijn opvallend veel eenmansbedrijven bijgekomen. Dit verklaart waarom het aantal vestigingen procentueel sterker

is gegroeid dan het aantal arbeidsplaatsen. De zakelijke dienstverlening telde de meeste nieuwe starters.

Westpoort moet van start

Al onze bedrijvenlocaties zijn nagenoeg uitgegeven. Mede daarom gaven we in 2007 minder dan 5 hectaren bedrijventerrein uit. In het begin van 2008 zijn we begonnen met de verkoop van bedrijventerrein Westpoort. Momenteel zijn we bezig met het bezoeken van alle bedrijven die hebben aangegeven belangstelling te hebben voor dit nieuwe bedrijventerrein. Tegelijk blijven we inzetten op het opknappen van bestaande bedrijventerreinen, zoals Ulgersmaweg, Hoendiep en Winschoterdiep. We nemen daar maatregelen die de concurrentiekracht van deze oudere bedrijventerreinen verstevigen.

De opname van kantoorruimte in 2007 is meer dan 44 duizend m²: een behoorlijke verhoging ten opzichte van het voorgaande jaar. De gunstige economische trend werpt ook hier haar vruchten af. We zagen het afgelopen jaar met name veel transacties in het midden segment van duizend m² tot vijf duizend m².

Bezoekers aan de binnenstad geven meer uit

Binnenstadsbezoekers spendeerden in 2007 meer euro's dan in de jaren daaraan voorafgaand. Het gemiddeld besteed bedrag in winkels per bezoeker is gestegen van 31 euro ten opzichte van 26 euro in 2006. De totale omzet is ook gestegen van ruim 800 miljoen euro in 2006 naar ruim 950 miljoen euro in 2007. Er wordt vooral meer uitgegeven in de detailhandel. Een groter deel van de bestedingen komt van buiten de gemeente, rond de 60 procent. De gemiddelde verblijfsduur is gestegen van 80 naar 87 minuten in 2007. Tegenover deze positieve resultaten staat dat we een lichte afname in het aantal bezoekers moeten constateren.

Succes citybus blijft

Het aantal reizigers dat met de city-bus naar de stad gaat is wederom gestegen. Ook het aantal 'gewone' busreizigers is gestegen.

In het binnen cordon is een lichte afname zichtbaar voor het autoverkeer, maar bij het bromfietsverkeer is zelfs een forse

© Locatie: Sontweg

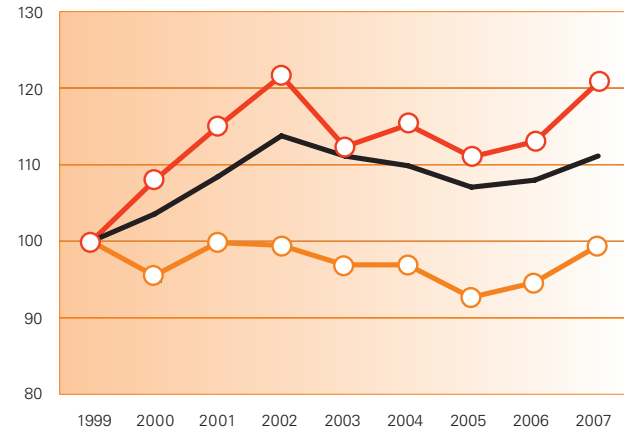
afname te zien. De daling van het aantal fietsers op de gemeten cordons heeft er mee te maken dat we in 2007 een koudere en nattere herfst hebben gehad dan de jaren ervoor. Juist in de herfst voeren we de fietstellingen uit. Met name in 2005 en 2006 kende Nederland een warme en mooie herfst. Daardoor is juist in die jaren het fietsgebruik enorm gestegen. In 2007 is daardoor het aantal fietsers op de onderzochte locaties weer gedaald tot het niveau van voor 2005.

Met het Akkoord van Groningen ligt er een strategische samenwerking tussen de Rijksuniversiteit Groningen, de Hanze-hogeschool, het UMCG en de gemeente Groningen. Het is onze gezamenlijk ambitie dat de stad zich de komende jaren ontwikkelt tot een knooppunt van kennis. Want kennis is de nieuwe motor voor economische ontwikkeling. We investeren daarom sterk in onze studenten, via goede huisvesting, goed onderwijs en een aantrekkelijke binnenstad. Wederom is het aantal studenten in de stad Groningen toege-

nomen. Ook groeit het aantal studenten uit andere landen dat in Groningen komt studeren.

De werkgelegenheid in de kansrijke clusters en de creatieve sector

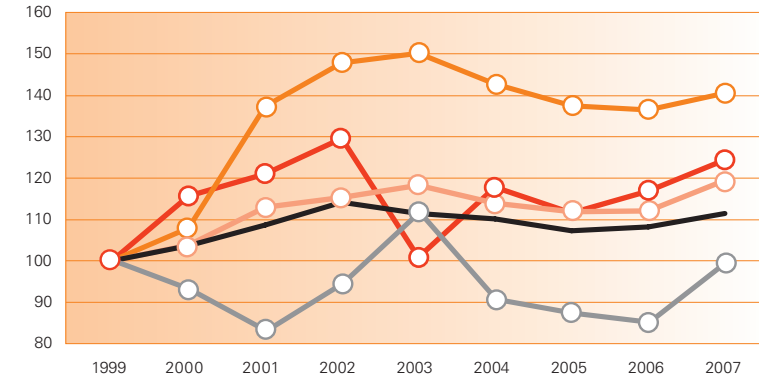
index, 1999 = 100

○ KANSRIJKE CLUSTERS (23.442) — TOTAAL (126.302)
○ CREATIEVE SECTOR (3.650)

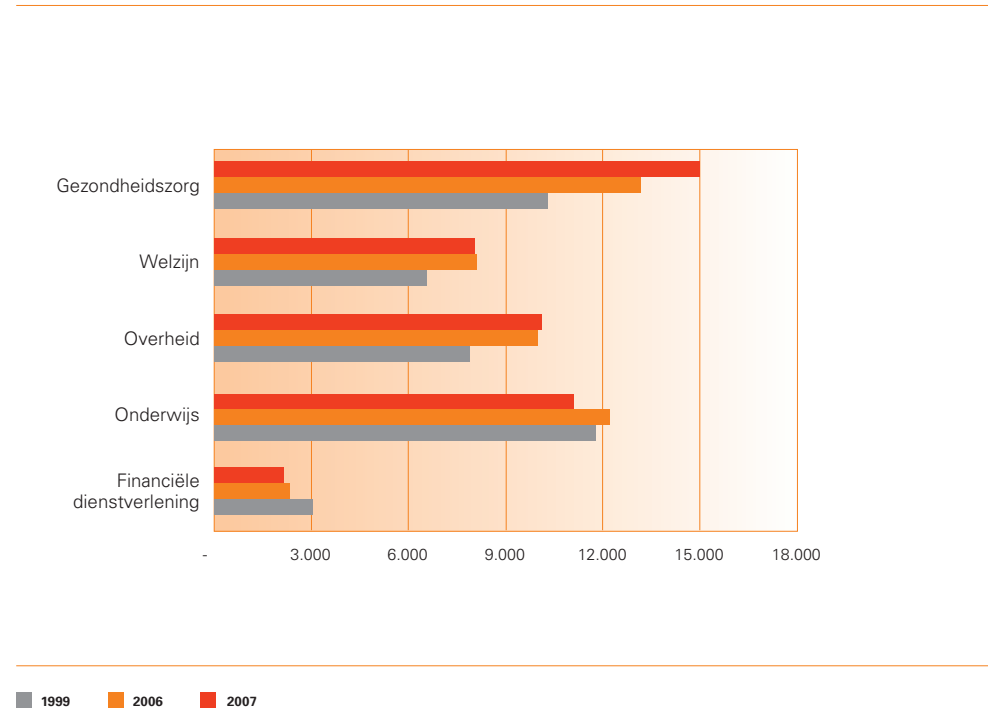
De werkgelegenheid in de kansrijke clusters uitgesplitst

index, 1999 = 100

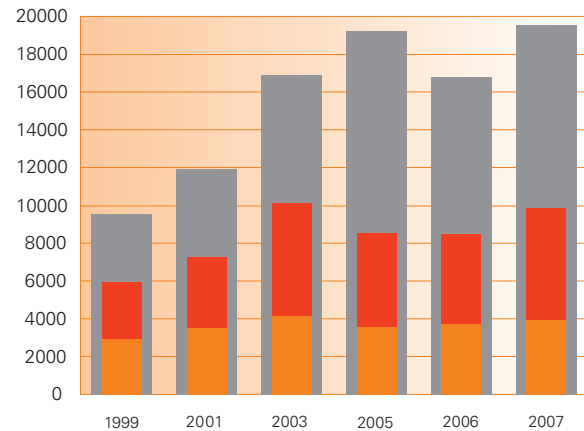

○ ICT (10.571) ○ LEISURE (8.381) — TOTAAL (126.302)
○ LIFE SCIENCES (2.388) ○ ENERGIE EN MILIEU (2.102)

Werkzame personen in een aantal clusters

Aantal nieuw uitgegeven hectaren bedrijventerrein en opname kantoren (m²)

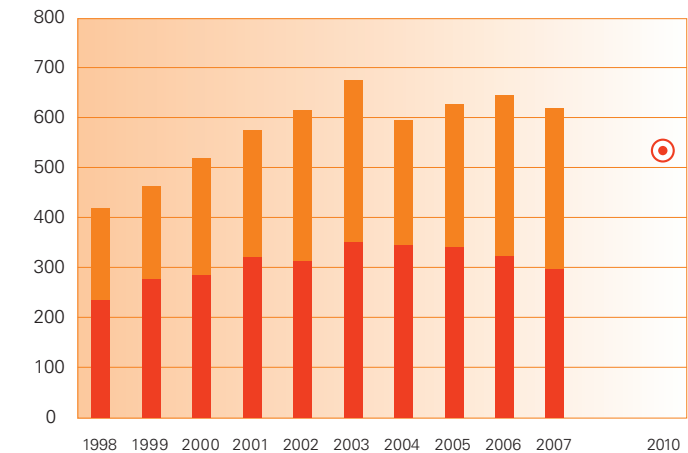
De omzetcijfers van de binnenstad en het aandeel van buiten de gemeente daarin

■ OMZET DAGELIJKSE GOEDEREN PER M² VVO (VLOERPRODUCTIVITEIT)
■ OMZET NIET-DAGELIJKSE GOEDEREN PER M² VVO DOOR BEZOEKERS VAN BUITEN DE GEMEENTE
■ OMZET NIET-DAGELIJKSE GOEDEREN PER M² VVO DOOR BEZOEKERS UIT DE GEMEENTE

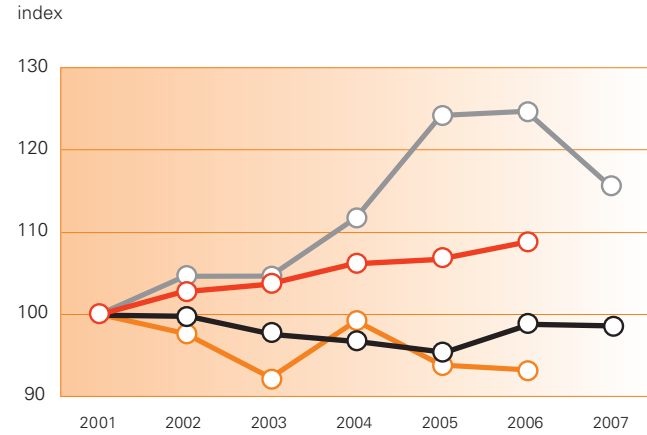
Het aantal binnenstadsbezoekers

per week (x 1000)

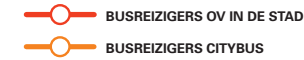
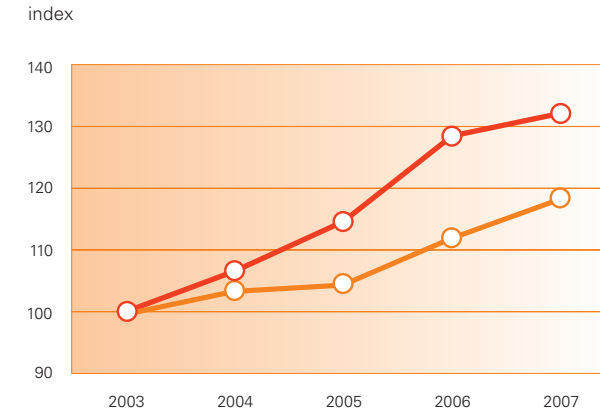

■ VANUIT BUITEN DE GEMEENTE
■ VANUIT DE GEMEENTE GRONINGEN
⊙ AMBITIE

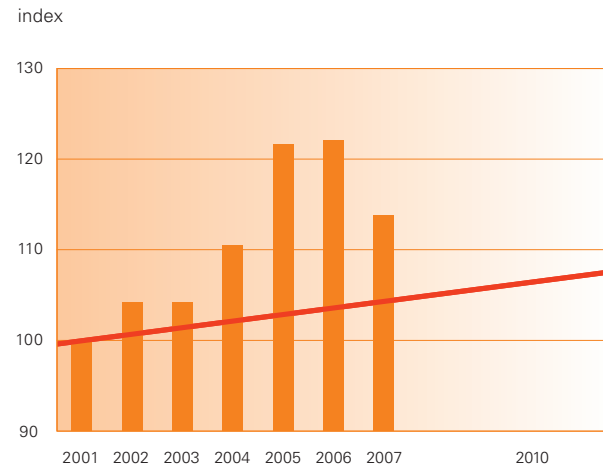
Ontwikkeling van de hoeveelheid auto en (brom)fietsverkeer in de stad

Ontwikkeling van het OV gebruik in de stad

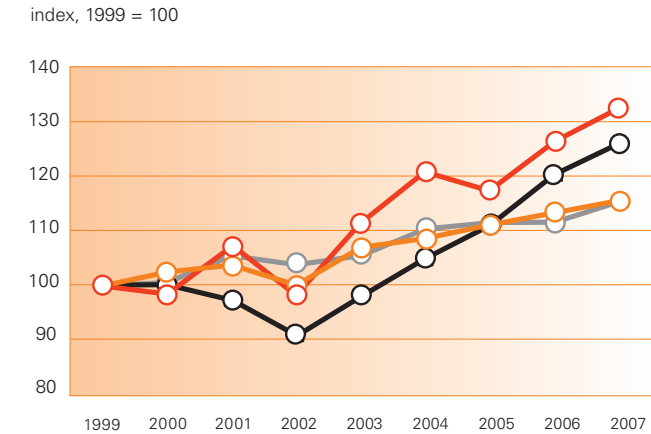

De omvang van het gebruik van de fiets in de stad in relatie tot de bevolkingsontwikkeling

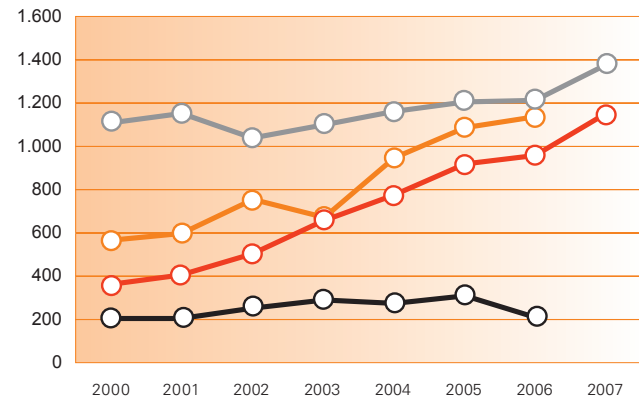
INDEX LINEAIR (BEVOLKING)

Het aantal eerstejaars, RUG en HHG vergeleken met Nederland

1E JAARS RUG 1E JAARS HBO
1E JAARS HHG 1E JAARS WO

Aantal buitenlandse studenten bij de RUG en de HHG

DOEL 3

EEN STAD DIE SCHOON, HEEL EN VEILIG IS

DOEL 3A: SCHOON EN HEEL

We willen een goede leefkwaliteit in onze stad. Stadgers geven aan dat een goed onderhouden openbare ruimte bijdraagt aan een aantrekkelijke leefomgeving. Daarvoor hebben we de BORG-systematiek (Beheer Openbare Ruimte Groningen) ingevoerd waarin is vastgelegd welk onderhoudsniveau we in de diverse delen van de stad (woonwijken, hoofdwegen enz.) nastreven. We meten onze prestaties in het onderhoud op twee manieren: met de jaarlijkse 'objectieve' schouwen door deskundigen en met jaarlijkse cijfers van burgers.

Uit de schouw van 2007 blijkt dat de score één procent lager ligt dan vorig jaar. Dit is een afwijking die tot de normale fluctuaties behoort. In 2007 is verder een andere manier van schouwen ingevoerd. Hierbij is een registratie gemaakt van het aange troffen onderhoudsniveau terwijl vorig jaar een (subjectieve) beoordeling is gegeven van de mate waarin het onderhoud voldoet. We denken dat de nieuwe manier van schouwen voor een zuiverder beoordeling zorgt. Deze andere wijze van schouwen

kan van invloed zijn geweest op het totaalresultaat.

Ons streven is dat we voor 90 procent aan de norm voldoen. Voor alle onderdelen geldt dat de scores nagenoeg overeen komen met dit streven. Voor het meubilair en de oevers zitten we net boven het doel, terwijl de norm bij groen, verharding en schoon net niet gehaald wordt.

Bij de oevers wordt het gunstige resultaat vooral bepaald door de lichte vijverbeschoeiingen. De zware beschoeiingen

langs kanalen daarentegen zijn op veel plaatsen slecht; deze worden de komende jaren gefaseerd aangepakt.

De binnenstad beschouwen we als het visitekaartje van de stad en daaraan geven we ook in het onderhoud bijzondere aandacht. Dagelijks zorgt het huiskamerteam voor een constant schone binnenstad en storingen worden met voorrang verholpen. De waardering voor de huiskamer meten we jaarlijks door bewoners, bezoekers en ondernemers te interviewen. Het gemiddelde rapportcijfer over 2007 lag tussen de 7 en de 8.

In 2006 hebben we voor het laatst een leefbaarheids- en veiligheidsonderzoek gedaan. In 2008 doen we dat opnieuw. Dit jaar zijn er daarom geen nieuwe gegevens uit dat onderzoek te vermelden. De grafieken die we hier tonen dateren uit 2006.

De resultaten uit de leefbaarheidsmonitor 2006 ondersteunen bovengeschetst beeld. De tevredenheid over het onderhoud varieert tussen de 80 procent voor wegen, 83 procent voor fietspaden, 65 procent voor trottoirs en 80 procent voor groenvoor-

zeningen en bomen. Ten opzichte van de leefbaarheidsmonitor 2004 is dit een verbetering tussen de 1 en 4 procent.

De mate van verloedering is in de monitor gelijk gebleven aan die van 2004. Groningen scoort daarin gunstiger dan het gemiddelde van steden met een vergelijkbare grootte.

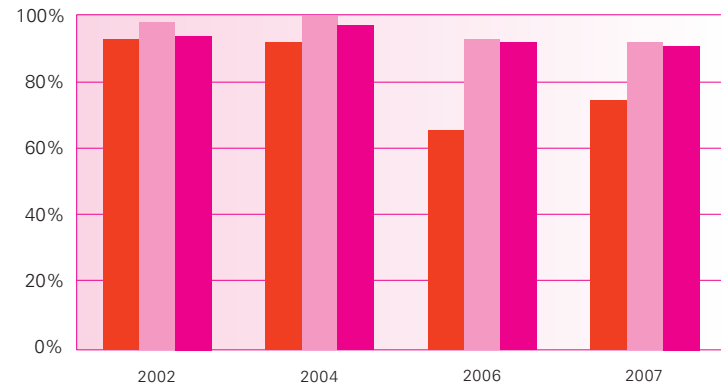
Sinds een aantal jaren organiseren we ieder voorjaar de actie 'Lentekriebels'. Ieder jaar neemt het aantal deelnemers van bewoners(groepen) bij het schoon en leefbaar houden van hun leefomgeving toe. In 2007 hebben 68 groepen meegedaan en zijn circa 3.300 bewoners actief geweest om hun buurt schoner en leefbaarder te maken.

Schoon

In 2007 voldeed het totaal van de beoordeling voor het aspect 'schoon' aan de ambities. Sommige delen van de stad zijn lager beoordeeld dan voorheen (binnenstad, hoofdstructuur en wijkwinkelcentra). Dit is het gevolg van een toegenomen druk op de onkruidbestrijding door de weersomstandigheden en – in de binnenstad – een

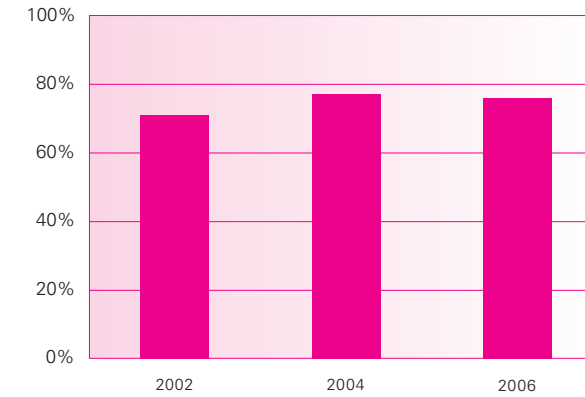
intensiever gebruik van de openbare ruimte (terrassen, fietsen, evenementen e.d.). De bedrijventerreinen en woonwijken geven een stabiel beeld.

Schoon: het percentage Milieudienst waarnemingen dat voldoet aan de norm

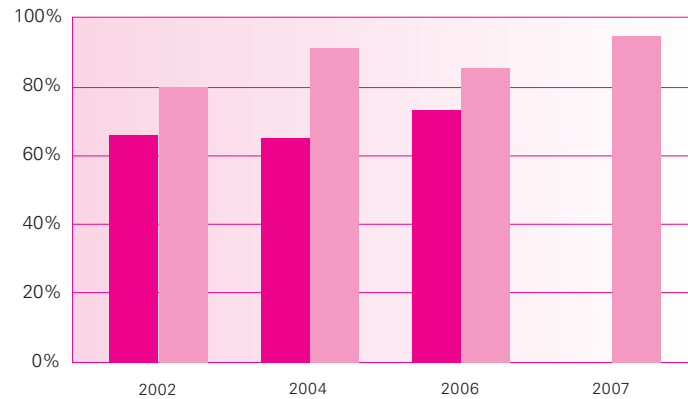
■ ONKRUID IN VERHARDINGEN WOONWIJKEN ■ ZWERFVUIL IN HET GROEN WOONWIJKEN
■ ZWERFVUIL OP VERHARDINGEN WOONWIJKEN

Schoonhouden van de stad: het percentage van de bevolking dat tevreden is volgens de L & V enquête

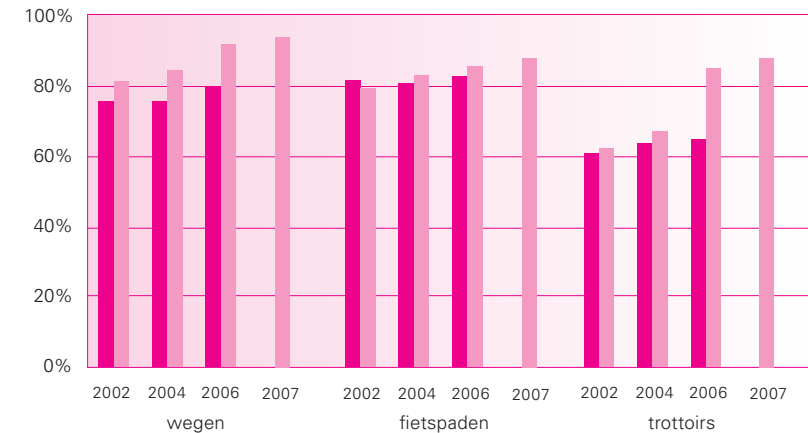
■ TEVREDEN (L&V ENQUÊTE)

Onderhoud van speelvoorzieningen: het percentage dat voldoet aan de norm van de BORGschouw en tevreden is volgens de L&V enquête

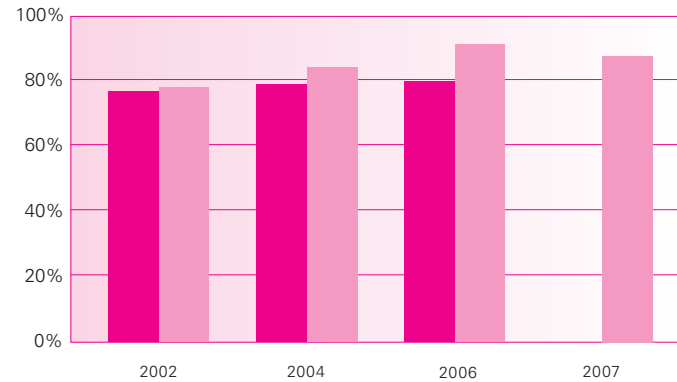
■ TEVREDEN (L&V ENQUÊTE)
■ VOLDOET VOLGENS DE BORGSCHOEW

Onderhoud van wegen, fietspaden en trottoirs: het percentage dat voldoet aan de norm van de BORGschouw en tevreden is volgens de L&V enquête

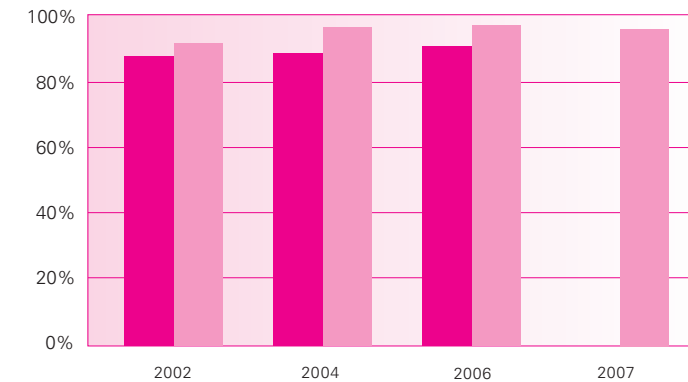
■ (ZEER) TEVREDEN (L&V ENQUÊTE)
■ VOLDOET VOLGENS DE BORGSCHOEW

Onderhoud van groenvoorzieningen: het percentage dat voldoet aan de norm van de BORGschouw en tevreden is volgens de L&V enquête

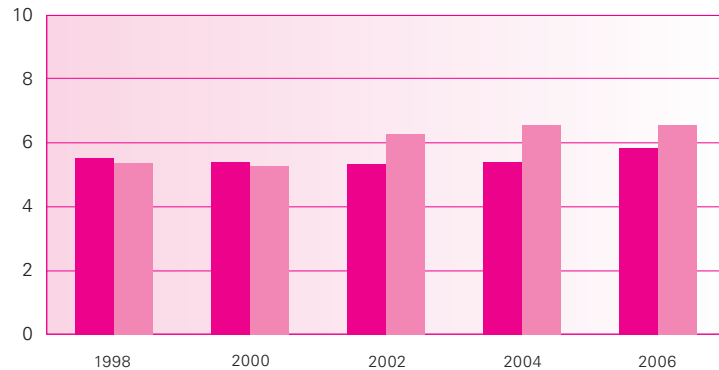
■ (ZEER) TEVREDEN (L&V ENQUÊTE)
 ■ VOLDOET VOLGENS DE BORGSCHOEW

Onderhoud van openbare verlichting: het percentage dat voldoet aan de norm van de BORGschouw en tevreden is volgens de L&V enquête

■ TEVREDEN (L&V ENQUÊTE)
 ■ VOLDOET VOLGENS DE BORGSCHOEW

De score op het leefbaarheidsaspect verloedering in vergelijking met enkele GSB-gemeenten (hoe hoger het cijfer, hoe minder verloedering)

■ GSB STEDEN
■ GRONINGEN

DOEL 3B: VEILIGHEID

In 2007 scoort Groningen nog steeds goed in vergelijking met enkele andere GSB-steden. Er zijn geen nieuwe L&V-gegevens beschikbaar waardoor we voor de onveiligheidsgevoelens en overlast van groepen jongeren, moeten terugvallen op de gegevens van 2006. In 2005 en 2006 heeft Groningen erg goed gescoord in vergelijking met de voorgaande jaren. Er was sprake van een gestage daling van criminaliteitscijfers. In 2007 is een stabilisatie van deze cijfers waar te nemen. Het aantal geweldsmisdrijven is zelfs gestegen. Dit is een duidelijk teken dat we niet op onze lauweren kunnen rusten en actief bezig moeten blijven met het veiligheidsbeleid.

Het aantal aangiften van geweldsmisdrijven is het afgelopen jaar gestegen. In steden van vergelijkbare grootte (zoals Haarlem, Enschede, Breda, Arnhem en Nijmegen), stijgt dit aantal ook licht. Daarnaast zien we in de totale regio een grotere stijging dan in de gemeente Groningen.

Sinds 2003 heeft een spectaculaire daling

van het aantal woninginbraken plaatsgevonden. In de stadsmonitor van 2007 is aangegeven dat de dalende trend zich niet in hetzelfde tempo voort kon blijven zetten. De daling van het aantal woninginbraken lijkt zich in 2007 dan ook te stabiliseren. De ambitie van 15 woninginbraken per 1000 woningen wordt nog steeds ruim gehaald. Zaak is echter wel om het aantal woninginbraken de komende jaren niet weer op te laten lopen. Het beleid voor de komende jaren zal dan ook vooral gericht zijn op het continueren en intensiveren van het huidige beleid.

Het aantal vernielingen is ten opzichte van 2006 iets gedaald. De daling kan veroorzaakt zijn doordat er gerichter gesurveilleerd is op doorgaande routes van en naar het (uitgaans)centrum. Daarnaast is een grote groep jongeren, die verantwoordelijk was voor de vernielingen, opgepakt. Dit heeft een gunstig effect gehad op de aangiftecijfers. Ten opzichte van 2005 is het aantal vernielingen nog steeds iets gestegen. Ditzelfde beeld is zichtbaar in de

meeste steden. Groningen scoort gemiddeld ten opzichte van vergelijkbare steden. Als we naar de geschiedenis in de afgelopen tien jaar kijken, zien we dat het aantal aangiften telkens schommelt tussen de 1800 en de 2400 per jaar.

Het aantal meldingen van drugsoverlast was in 2006 iets gestegen. Gelukkig lijkt deze stijging niet door te zetten en is het aantal meldingen van drugsoverlast gelijk gebleven ten opzichte van die in 2006. Doordat de ambitie daarmee nog steeds ruimschoots gehaald wordt, zal de komende jaren gestreefd worden naar een blijvende stabilisatie van deze cijfers. De onverminderde inzet van de politie blijft hierin een belangrijke rol spelen.

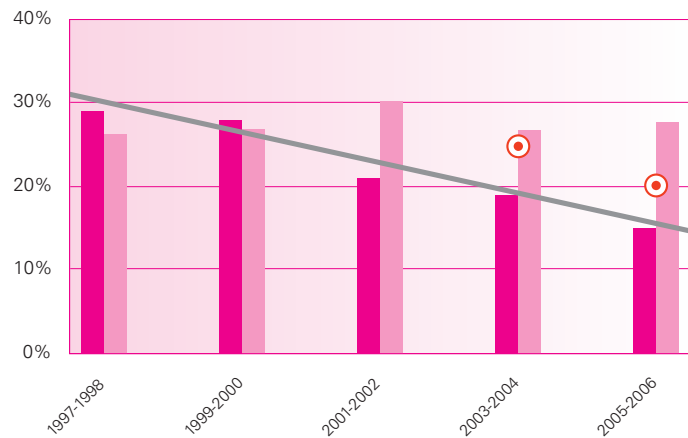
Het aantal jeugdige verdachten in de leeftijdscategorie 12 t/m 17 jaar is in 2007 licht gedaald. De afgelopen jaren was er sprake van een stijging van het aantal jeugdige verdachten. De jeugdcriminaliteit heeft veel aandacht gekregen. Deze aanpak lijkt nu zijn vruchten af te werpen. Het is nog te vroeg is om te concluderen dat er sprake is van een dalende. Daarnaast moet de kant-

tekening gemaakt worden dat de jeugdcriminaliteit per wijk enorm verschilt.

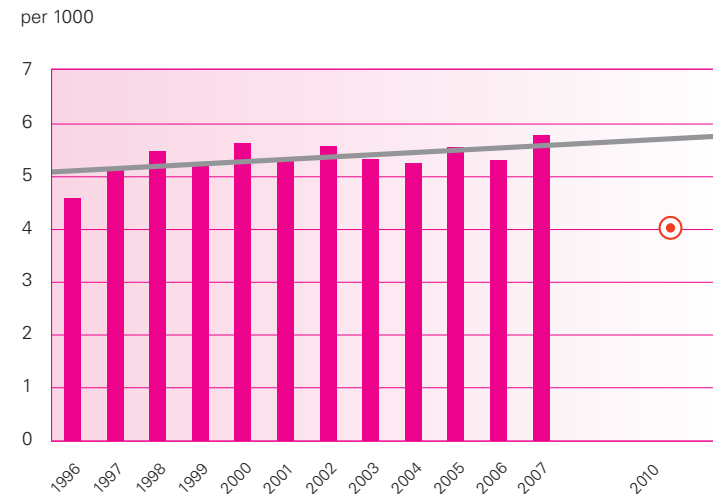
© Locatie: Winkelcentrum Lewenberg , Kajuit

Onveiligheidsgevoelens: het percentage van de bevolking dat zich (wel eens) onveilig voelt in de eigen buurt volgens de L&V enquête

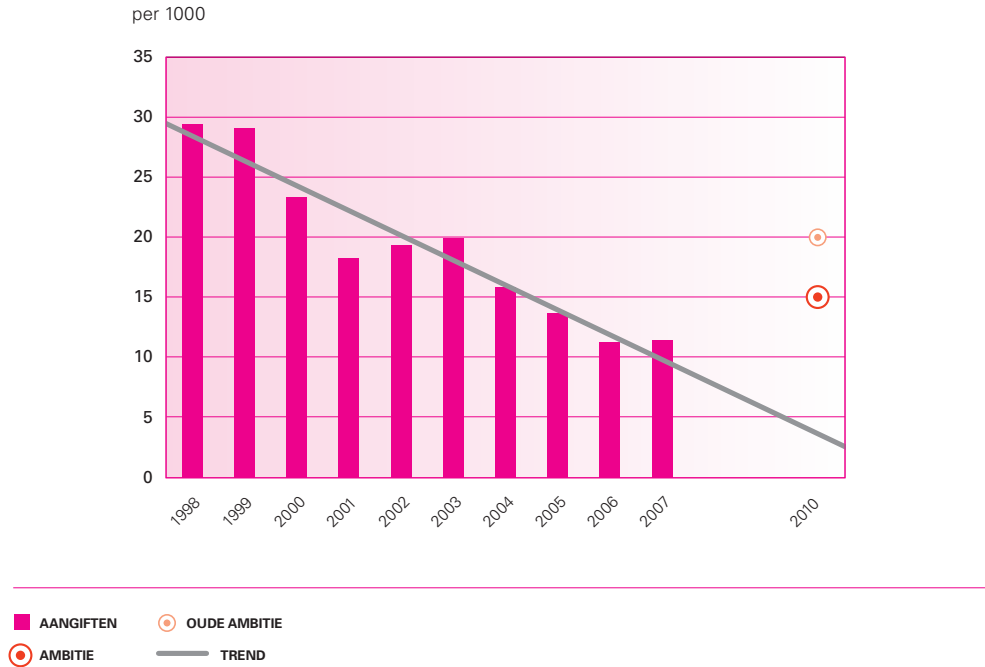
■ GRONINGEN
■ STEDEN GEMIDDELD
○ AMBITIE
— TREND GRONINGEN

Delicten: het aantal aangiften van mishandeling/geweld per 1000 inwoners

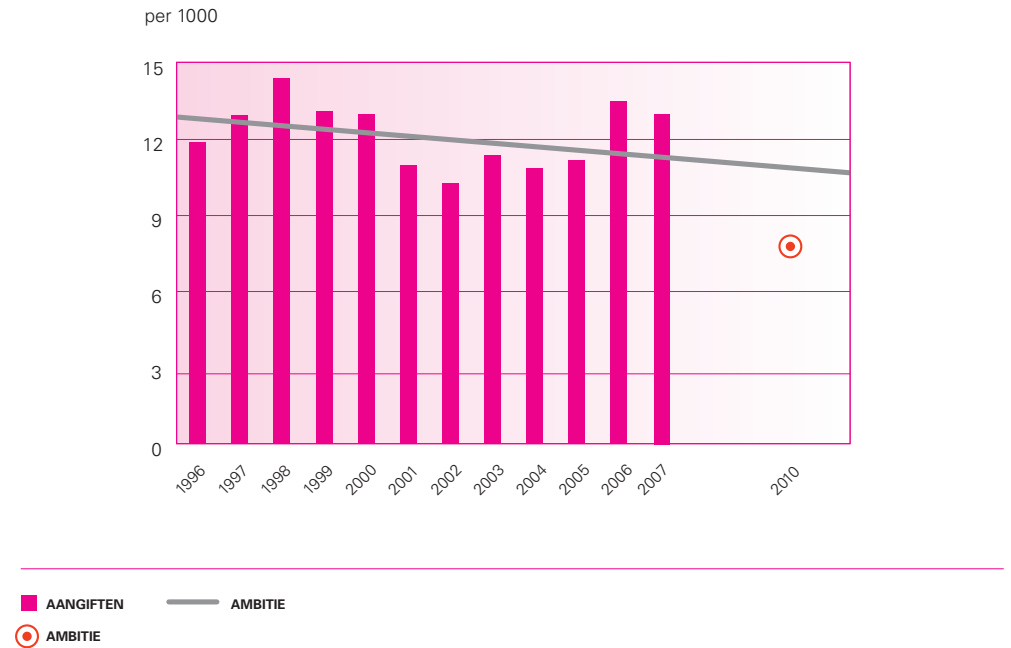

■ AANGIFTEN
— TREND
○ AMBITIE

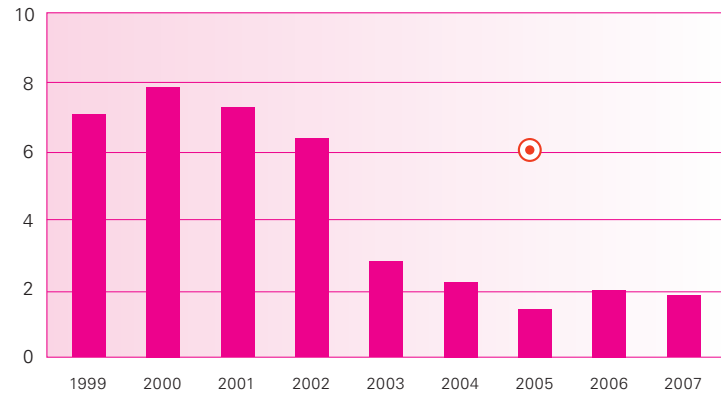
Het aantal woninginbraken per 1000 woonruimtes

Het aantal vernielingen per 1000 inwoners

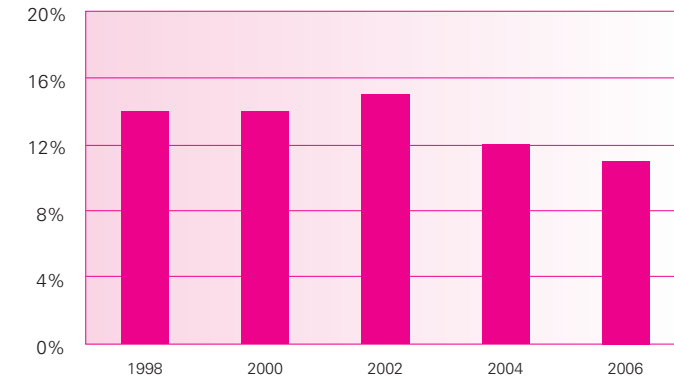

Het aantal meldingen van drugsoverlast per 1000 inwoners

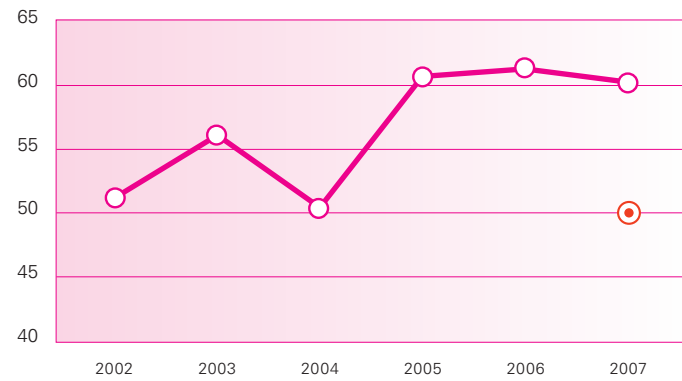
■ MELDINGEN
○ AMBITIE

Percentage van de bevolking dat vindt dat overlast van groepen jongeren veel voorkomt in de wijk volgens de L&V enquête

■ PERCENTAGE ZEGT DAT OVERLAST VEEL VOORKOMT (L&V ENQUÊTE)

Aantal jeudige verdachten per 1000 inwoners

—○— 12T/M 17 JAAR

⊙ AMBITIE 12T/M 17 JAAR

DOEL 4 EEN STAD MET EEN VOORTREFFELIJK WOONKLIMAAT

DOEL 4

Met ons woningbouw- en wijkvernieuwingsprogramma willen we de stad aantrekkelijk maken en houden voor verschillende doelgroepen. Voor mensen die al in de stad wonen en mensen die overwegen hier te gaan wonen, uit alle inkomensgroepen. Juist door deze mix krijgen we een sterke en een sociale stad. We proberen dat te bereiken door meer variatie aan te brengen in de woningvoorraad en door te investeren in een beter woon- en leefklimaat met name in de wijkvernieuwingswijken.

Bouwopgave omlaag

Door nieuwe inzichten in bevolkingsprognoses is in regionaal verband de woningbouwopgave naar beneden bijgesteld. Voor onze stad betekent dit de komende jaren een iets lagere ambitie van gemiddeld 1150 woningen. Maar dit is nog steeds een forse opgave. We moeten de komende jaren volop blijven bouwen.

Het aantal inwoners blijft gestaag groeien. In januari 2008 telde de stad 182.739 inwoners. Dit is een groei van ruim 1000 inwoners ten opzichte van 2006. Die

groei kwam met name door de natuurlijke aanwas (geboorte – sterfte), met 675 inwoners. Verder kwamen er behoorlijk wat jongeren uit Noord en Oost Nederland in de stad wonen. De afgelopen jaren vertrokken er meer gezinnen uit de stad naar de regio Groningen – Assen dan dat er gezinnen in onze stad gaan wonen. In 2007 was het saldo van personen die in gezinsverband leven en naar de regio vertrokken, 1600. Ons doel is maximaal 500 personen in gezinsverband te verliezen aan de regio. Uit nadere analyse blijkt dat de nieuwe

© Locatie: Herman Colleniusstraat

wijk Ter Borch een belangrijk aandeel heeft in deze migratie. De wijk ligt weliswaar in de gemeente Tynaarlo, maar is vooral gebouwd om in de woningbehoefte van de stad te voorzien. De eerste woningen in deze wijk zijn in 2007 opgeleverd en dat is zichtbaar in een groter migratiesaldo vanuit de stad naar de gemeente Tynaarlo. In 2006 gingen 186 personen in gezinsverband vanuit de stad in deze gemeente wonen, in 2007 maar liefst 513. Toch betekent dit niet dat de verhouding van één – en meerpersoonshuishoudens de laatste jaren drastisch is veranderd. Sinds 2002 blijft deze verhouding stabiel. Ook Meerstad zal in de toekomst gezinnen uit de stad gaan trekken. De uitstroomcijfers moeten in dat licht ook met enige relativering bekeken worden.

Ouderen meeste kans op vinden huurwoning

In de huurwoningvoorraad is de slaagkans een belangrijk gegeven. De slaagkans wordt berekend op basis van actief woningzoekenden. Je bent actief als je minimaal één keer in een jaar reageert op een huurwoning. Iets meer dan 1/3 van de ingeschrevenen is actief. Voor 2007 was

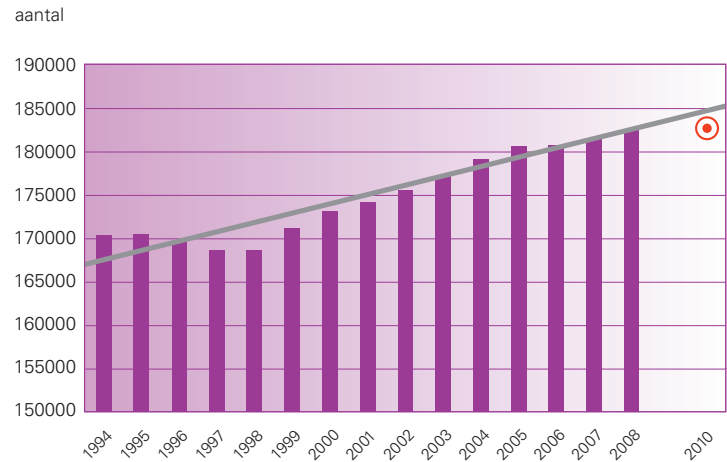
de slaagkans 33%. Ouderen hebben de grootste slaagkans (staan vaak het langst ingeschreven) en gezinnen de laagste slaagkans (het is zeer moeilijk om een grondgebonden huurwoning te vinden). De slaagkans is in 2006 iets verbeterd ten opzichte van voorgaande jaren en in 2007 stabiel gebleven ten opzichte van 2006.

De huisvesting van studenten in de stad is in 2007 een veel besproken onderwerp geweest in de stad. Door het snel stijgend aantal klachten over kamerverhuurpanden, heeft de raad in 2007 ingestemd met het invoeren van een tijdelijke regeling. De regeling houdt in dat er per straat maximaal 25% van de woningen een kamerverhuurpand mag zijn. In 2008 evalueren we deze regeling en besluit de raad over het vervolg. Daarnaast zijn er een paar spraakmakende panden opgeleverd, geschikt voor studenten. Aan de Munnikeholm heeft IN boven het monumentale postkantoor 62 zelfstandige eenheden opgeleverd. In de W.A. Scholtenstraat heeft Nijestee 63 eenheden opgeleverd. Tot slot heeft de Huismeesters een kantoorpand aan het Winschoterdiep verbouwd tot

250 onzelfstandige eenheden voor buitenlandse studenten. We halen ons doel om studenten binnen drie maanden aan een kamer te helpen.

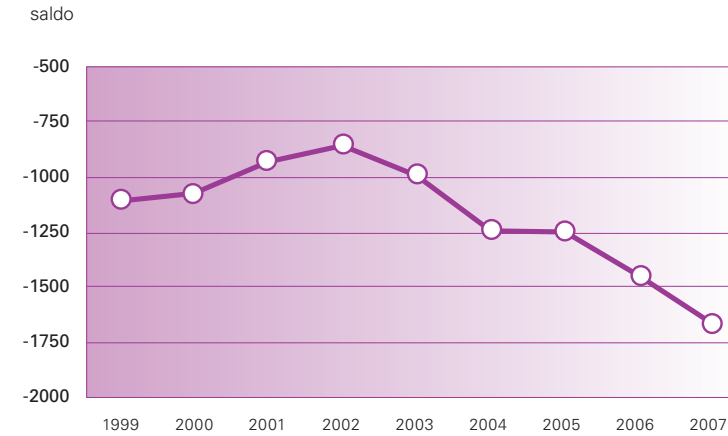
2008 staat in het teken van de op te stellen woonvisie. We gaan ons beleid op het gebied van wonen grondig evalueren en proberen trends en ontwikkelingen in beeld te brengen. Dit zal leiden tot een nieuw beleidsplan met nieuwe uitgangspunten en doelen. Dit zal naar verwachting ook tot uiting komen in de doelen die we voor de stadsmonitor hanteren.

Het aantal inwoners van de gemeente Groningen per 1 januari

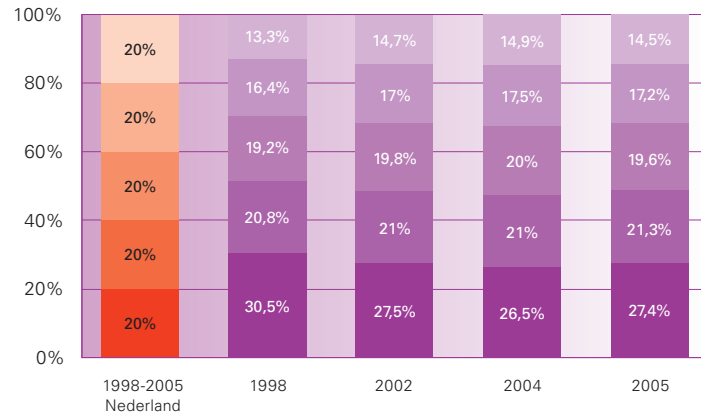
■ INWONERS — TREND
○ AMBITIE

Het migratiesaldo van personen in gezinsverband met de regio Groningen - Assen

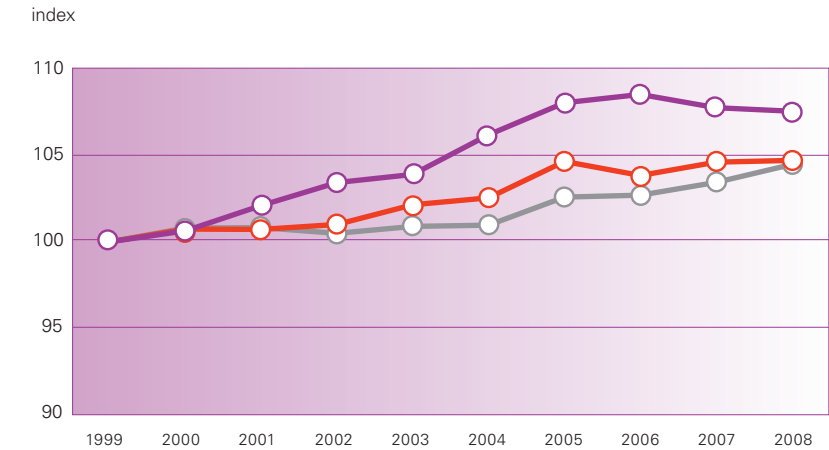

○ MIGRATIESALDO

Ontwikkeling van de inkomens van huishoudens in de stad vergeleken met Nederland

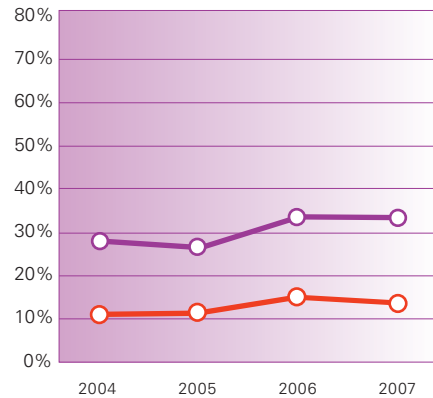
De ontwikkeling van één- en meerpersoons-huishoudens en gezinnen met kinderen (1999 = 100)

○ MEERPERSOONSHUISHOUDENS ZONDER KINDEREN (29.053)
 ○ GEZINNEN MET KINDEREN (19.902)

○ EENPERSOONSHUISHOUDENS (39.194)

Slaagkansen voor wensverhuizers van huurwoningen

actief woningzoekenden
en alle huishoudens

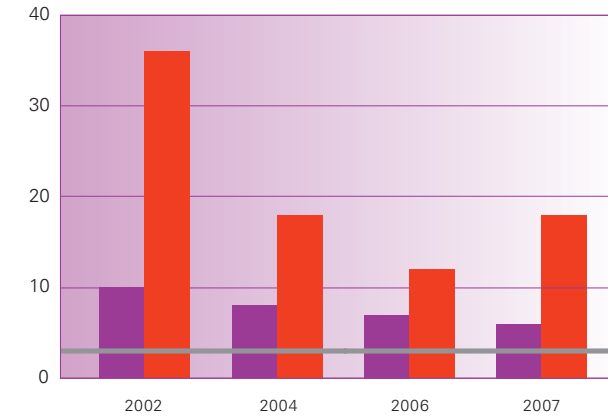
actief woningzoekenden

actief woningzoekenden
alle huishoudens

GEZINNEN
< 23 JAAR
> 64 JAAR

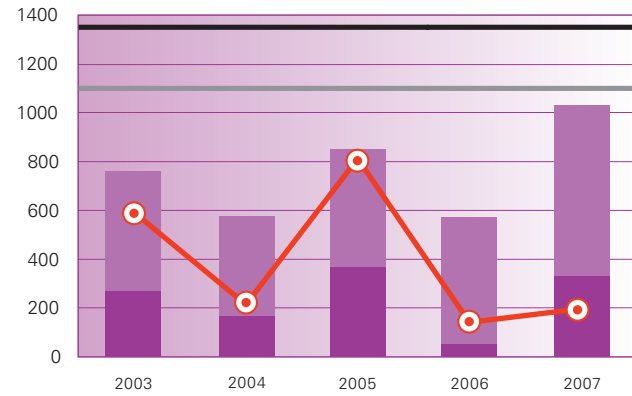
Het aantal wachtmaanden voor studentenkamers voor eerstejaars en ouderejaars

aantal wachtmaanden
begin seizoen

EERSTEJAARS
OUDEREJAARS

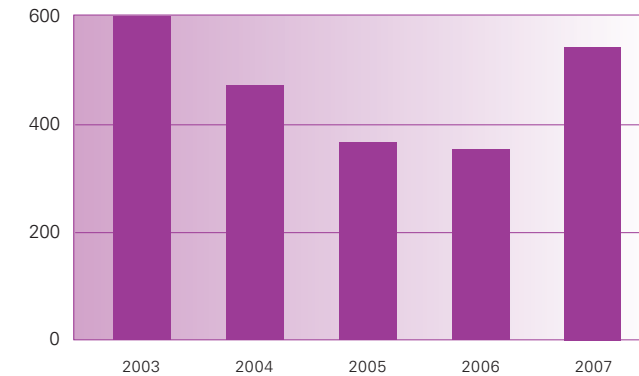
AMBITIE EERSTEJAARS

Het aantal woningen dat gebouwd wordt

MARKT
 SOCIAAL
 AMBITIE
 AMBITIE 80%
 SLOOP EN HERPOSITIONERING

Aantal grondgebonden nieuwbouwwoningen

DOEL 5

EEN STAD DIE ZICH DUURZAAM ONTWIKKELT

DOEL 5

We willen de duurzaamste stad zijn en energieneutraal in 2025.

Niet om een wedstrijd te winnen. Wel omdat we ons verantwoordelijk voelen voor een leefbare en toekomstbestendige stad voor nu en later.

Een duurzame stad, die leefbaar is voor huidige en toekomstige generaties, met een optimale kwaliteit van de leefomgeving: veilig, schoon, met voldoende groen in de stad, schone lucht en geen geluidshinder. En een stad die bestendig is tegen de gevolgen van klimaatverandering –zoals opwarming van de stad als gevolg van CO₂-uitstoot– en minder afhankelijk is van fossiele brandstoffen.

In 2007 is onze ambitie uitgewerkt in een Beleidskader duurzaamstestad.groningen.nl en de Routekaart Groningen Energieneutraal+ 2025. Aan het beleid ligt een nieuw denkpatroon ten grondslag: de Groningse Energieladder. We zetten in op: (1) voorkomen van CO₂-uitstoot, dus zoveel mogelijk 'energie-vrij', (2) besparen op energie, (3) gebruik van duurzame energiebronnen (zon, wind, aardwarmte), (4) efficiënt gebruik van fossiele brandstoffen en (5)

compenseren van CO₂-uitstoot.

We hebben een programma voor 2008 en volgende jaren geformuleerd met ruim 200 acties en projecten.

Energie

Het energieverbruik in de stad Groningen is in 2006 ten opzichte van 2005 gestegen. Met een stijging van 0,13% is het gasverbruik nagenoeg gelijk gebleven, maar het

elektriciteitsverbruik is met 3,4% gestegen. Hierdoor is de uitstoot van CO₂ in de stad Groningen in 2006 bijna 2% hoger dan in 2005. Het aandeel duurzaam opgewekte energie (als percentage van het totale stedelijke verbruik in de stad) is verwaarloosbaar. De cijfers over 2007 zijn niet vergelijkbaar met de cijfers over 2005 en 2006, omdat ze via een andere methode zijn berekend. Samen met Essent wordt gekeken naar een herberekening over de voorgaande jaren. Dan kunnen we bekijken of er sprake is van een verdere toename van het gebruik van energie. De gemeente koopt sinds 1 januari 2006 100% groene stroom in. Dit contract loopt t/m 2009.

Klimaat

Het Klimaatplan 2003-2007 bevatte 51 taakstellingen gericht op energiebesparing. Dit plan is in 2007 afgerond; de acties lagen goed op koers. Een groot aantal acties loopt door of krijgt een vervolg in het kader van de 'Duurzaamste stad'. Evenals in 2006 zijn in 2007 10 scholen (met meerdere gebouwen) waterzijdig ingeregeld in het kader van het project Win-

energie. Ook in 2008 worden 10 scholen waterzijdig ingeregeld. De verwachting is dat in 2009 alle 44 (openbare) scholen waterzijdig zijn ingeregeld of niet zijn ingeregeld in verband met renovatie, sloop, verkoop ed. Een breder programma gericht op voorlichting en energiebesparende maatregelen op alle scholen is gestart. Een proef met het dimmen van openbare verlichting is succesvol uitgevoerd en krijgt vervolg in het dimmen van straatlantaarns. In mei 2007 hebben gemeente en corporaties een nieuw Lokaal Akkoord gesloten, waarin afspraken over duurzaamheid en energiebesparing zijn opgenomen. Woningbouwcorporatie Nijestee heeft met subsidie van de gemeente (lucht)warmte pompen gerealiseerd bij de renovatie van de Gorechtflat. Bij 10 kantoorlocaties zijn energiescans uitgevoerd; dit heeft geleid tot diverse energiebesparende maatregelen. Afgelopen jaar is de prijs voor 'de duurzaamste ondernemer' uitgereikt aan het bedrijf Wolter en Dros. Voor twee bedrijfsterreinen is een energievisie opgesteld: het nieuwe terrein Werstpoort en het bestaande Zernike.

Kwaliteit van de Leefomgeving

Lucht

In 2006 is de luchtkwaliteit niet wezenlijk veranderd ten opzichte van 2005. De verkeersintensiteiten in de stad zijn in 2006 hoger dan in 2005 met als gevolg hogere emissies. Hier staat tegenover dat het wagenpark gaandeweg wat schoner wordt. Per saldo leiden deze factoren ertoe dat de stedelijke luchtkwaliteit vrijwel gelijk is gebleven. De meest strenge grenswaarde voor fijn stof werd in 2006 op vier wegvakken overschreden (één meer dan in 2005), waaronder die met veel busverkeer. De grenswaarde voor stikstofdioxide (NO₂) werd in 2006 op 1,8 km overschreden (in 2005 was dit nog 4,1 km).

Geluid

In 2007 is circa 10.500 m² aan stil asfalt toegepast op de Helperzoom (deels) en Hereweg (deels). Hiermee wordt (op relatief goedkope manier) het verkeerslawaai beperkt. De geluidszone voor industriela-waai is bij het bedrijfsterrein 'De Vogels' aangepast; voor het bedrijfsterrein Zuid Oost deels.

Ecologie

In 2007 is er in nauwe samenwerking met betrokkenen een Groenstructuurvisie opgesteld. Deze zal in 2008 –na inspraak– worden vastgesteld. De Stedelijke Ecologische Structuur (SES) heeft in 2007 een omvang van 859 ha gekregen; daarvan wordt 464 ha (54%) ecologisch beheerd. Voor het Sterrebos is een integraal beheerplan opgesteld in verband met bouwplannen op de Kempkensberg. Voor het Stadspark is een ecologisch beheerplan opgesteld; deze wordt in 2008 uitgebreid tot een integraal beheersplan voor het gehele park. De barrières in de SES worden sinds 2007 projectmatig aangepakt. Ten zuiden van het Stadspark zijn in samenwerking met Rijkswaterstaat twee faunakruisingen onder de A7 gerealiseerd. Ook het Euvelgunnetracé wordt voorzien van een faunatunnel.

Waterbeheer

De voorbereiding voor een nieuw integraal Water- en Rioleringsplan is in 2007 gestart. Een inventarisatie van de stedelijke waterberging en de grondwatersituatie is afgerond. De stad voldoet grotendeels aan de

eisen die de Kaderrichtlijn Water stelt. Met de beide waterschappen zijn afspraken gemaakt over beheer en onderhoud van de watergangen, waarbij de natuur wordt gerespecteerd. In Lewenborg en Beijum zijn vooruitlopend op de uitvoering van het waterstructuurplan Noorddijk, verbeteringen aan het watersysteem en de riolering uitgevoerd. Het oppervlak van de stedelijke waterstructuur is in 2007 niet gewijzigd.

Milieuklachten over bedrijven

Het aantal milieuklachten over bedrijven bedroeg in 2007. Dit is inclusief 233 klachten over één festival in het stadspark. Corrigeren we dit, dan is het aantal klachten vergelijkbaar met die van het jaar ervoor. Het grootste deel van de klachten gaat over geluidhinder.

Afval

De totale hoeveelheid gescheiden ingezameld papier is in 2007 sterk gestegen (> 15%). Vooral via de diverse brengpunten is aanzienlijk meer papier ingezameld. In 2007 is ook meer textiel gescheiden ingezameld. De uitbreiding van het aantal brengpunten met 20 textielcontainers zal hieraan

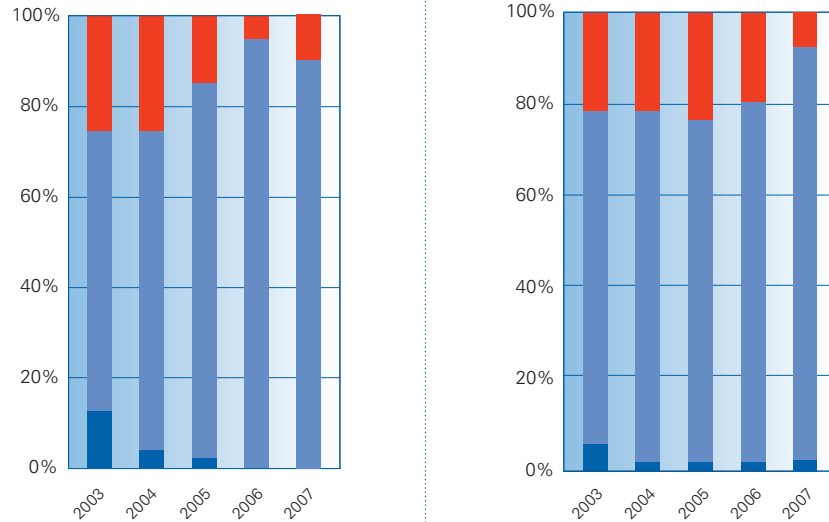
mede hebben bijgedragen. De afvalscheiding is voor de meeste deelstromen in 2007 verbeterd. De gemeentelijke doelstelling ten aanzien van hergebruik en gescheiden inzameling (39%) is gerealiseerd. De landelijke doelstelling (43%) wordt hiermee niet gehaald. Hiervoor is een wijziging van de inzamelstructuur noodzakelijk. Het animo voor compostvaten is tanende; in 2007 zijn circa 10 compostvaten (tegen gereduceerd tarief) verkocht.

Eigen bedrijfsvoering

We willen als gemeente een voorbeeld zijn voor anderen en milieu en duurzaamheid in onze eigen organisatie doorvoeren. Voor ons wagenpark werken we aan een geleidelijke toepassing van schone en duurzame brandstoffen, zoals aardgas of puur plantaardige olie (PPO) in combinatie met roetfilters op zware bedrijfswagens.

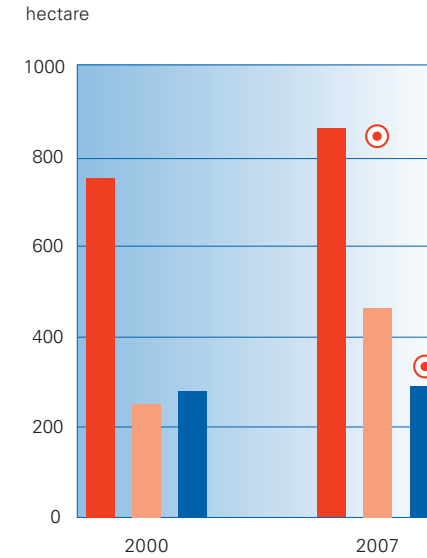

Mate waarin de uitvoering van het Milieubeleidsplan 'Stadsleven Natuurlijk' en het Klimaatplan op koers ligt

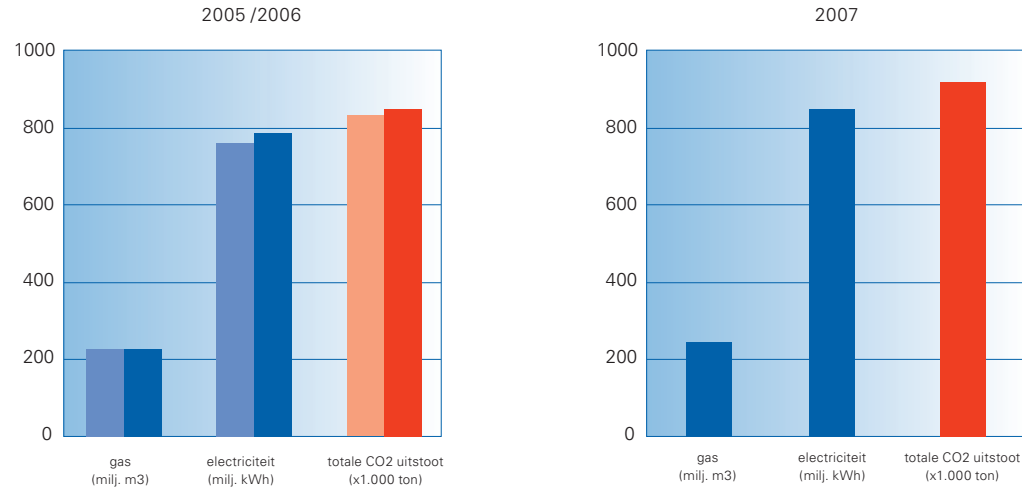
■ UITVOERING LOOPT VOOR OP DE PLANNING ■ UITVOERING LOOPT ACHTER OP DE PLANNING
■ UITVOERING LOOPT VOLGENS DE PLANNING

Ecologische structuur en binnenwater in hectaren

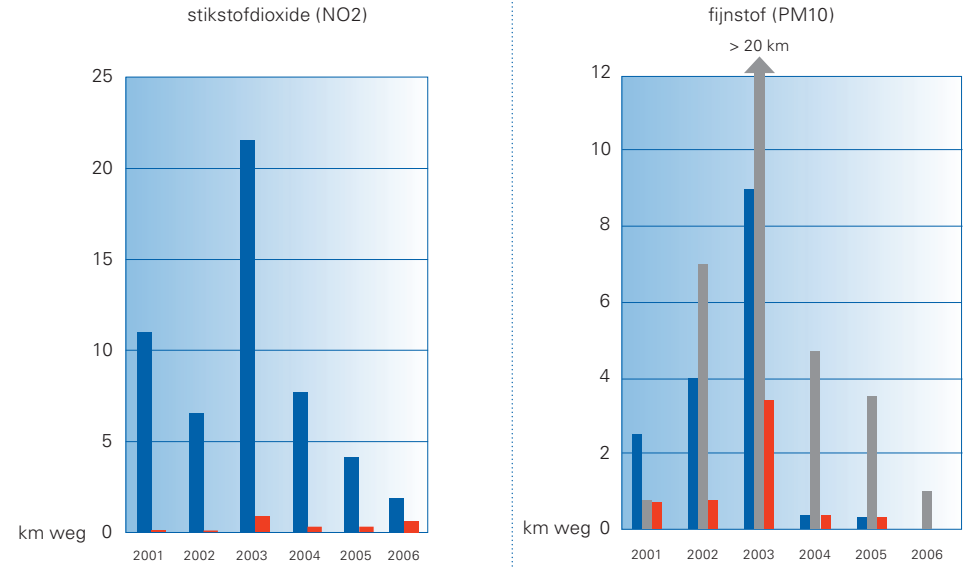

■ ECOLOGISCHE STRUCTUUR ■ STADSWATER
■ ECOLOGISCH BEHEERD ⊙ AMBITIE 2008

Gas- en elektriciteitsgebruik van de stad en de daaruit berekende CO₂ uitstoot

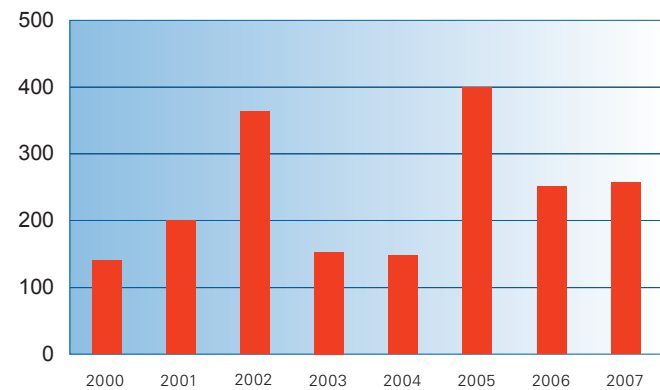

Overschrijding luchtkwaliteitsnorm in kilometers weglengte

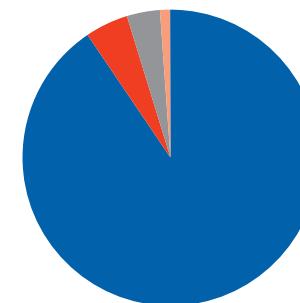

- OVERSCHRIJDING GRENSWAARDE JAARGEMIDDELDE CONCENTRATIE
- OVERSCHRIJDING PLANDREMPEL JAARGEMIDDELDE CONCENTRATIE
- OVERSCHRIJDING GRENSWAARDE DAGGEMIDDELDE CONCENTRATIE

Aantal milieuklachten over bedrijven

Soort milieuklachten, 2007

■ GELUID ■ LUCHT
■ AFVAL ■ LICHT

DOEL 6 EEN STAD WAARIN IEDEREEN MEEDOET

© Locatie: Klapprooslaan

DOEL 6

Met het doel 'Iedereen doet mee' drukken we uit dat iedere inwoner van de stad op zijn eigen wijze moet kunnen deelnemen aan de Groningse samenleving; een deelname die zowel bij zijn behoeften aansluit als bij die van de gemeenschap en die iedere burger het gevoel geeft erbij te horen. Dit stadsdoel is vertaald in twee subdoelen: 'Iedereen een startkwalificatie' en 'Iedereen doet mee'. Vanaf 1 januari 2007 vinden veel activiteiten rond het subdoel 'Iedereen doet mee' plaats binnen de Wet maatschappelijk ondersteuning (Wmo).

Iedereen een startkwalificatie

Kerndoel van het onderwijs- en jeugdbeleid is dat kinderen en jongeren voldoende kennis, vaardigheden, attitudes en ervaring moeten kunnen verwerven om zich te ontwikkelen tot vrije, verantwoordelijke en democratische burgers en daarnaast hun talenten kunnen ontplooiën. Eén van de gewenste resultaten is dat alle jongeren een startkwalificatie halen; dat wil zeggen een opleidingscertificaat op minimaal niveau 2 MBO of een diploma HAVO/VWO.

De aanpak hiervan begint al in de vroege jeugd: via peuterspeelzalen wordt aan kinderen met risicofactoren - dit zijn kinderen van ouders met een laag opleidingsniveau, maar ook kinderen waarvan professionals inschatten dat ze extra (taal) ondersteuning nodig hebben - het zogenaamde Voor- en Vroegschoolse Educatieprogramma (VVE) aangeboden. Dat is bedoeld om peuters te ondersteunen in hun (taal)ontwikkeling. Met het rijk hebben

we afgesproken dat in 2009 280 2-3 jarigen, vallend onder de VVE doelgroep, deelnemen aan het programma. In 2007 zijn gemiddeld 248 peuters bereikt. Wij gaan ervan uit dat de stijging ten opzichte van vorig jaar (van 140 naar 248) zich doorzet naar komende jaren, waardoor wij geen problemen verwachten om uiterlijk 2009 het streefcijfer te bereiken.

Voor de latere schoolcarrière zijn afspraken met het rijk gemaakt over het voorkomen dat leerlingen de school voortijdig verlaten (VSV) en het (her)plaatsen van scholieren op een vervolgtraject, zodat zij alsnog een startkwalificatie behalen. De cijfers laten zien dat de aanpak succesvol is. Zo is het percentage voortijdige schoolverlaters gedaald van 4% naar 3,3% in schooljaar 2006/2007. In absolute aantallen zien we eveneens een daling: in schooljaar 2005/2006 waren er 1.273 voortijdig schoolverlaters; dit is gedaald naar 1.077 in afgelopen schooljaar. Hoewel in absolute aantallen het aantal herplaatsers daalt (van 1033 naar 908), worden er de afgelopen jaren wel relatief meer voortijdig schoolverlaters herplaatst (van 81,2% naar 84,4%).

Voor zowel het aantal schoolverlaters als het aantal herplaatsers voldoen we ruimschoots aan de afspraken met het rijk. De uitdaging is nu om het de komende jaren op dit niveau te houden.

Iedereen doet mee

Meedoen in de samenleving kan op verschillende manieren: bijvoorbeeld door het hebben van werk, betaald of vrijwillig. Maar ook het bieden van mantelzorg of deelname aan het verenigingsleven zijn vormen van participatie. Een groot deel van deze activiteiten vallen sinds afgelopen jaar onder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). In Groningen hebben we ervoor gekozen om het Wmo-beleid te bundelen rond vier speerpunten, te weten:

1. Zorgen voor een leefbare en toegankelijke stad (fysiek en sociaal);
2. Ondersteunen en versterken van de civil society;
3. Bevorderen van en toezicht houden op de kwaliteit van de professionele ondersteuning;
4. Zorgen voor voldoende en kwalitatief goede voorzieningen.

© Locatie: Zonneplantsoen

Uit deze speerpunten blijkt dat naast participatie ook onderlinge solidariteit van burgers van de stad een belangrijk onderdeel van de Wmo vormt. Bij de uitwerking van deze speerpunten zullen in de loop van 2008 indicatoren worden benoemd. In deze stadsmonitor hebben we in doel 7, een gezonder stad, alvast de beschikbare cijfers over eenzaamheid en mantelzorg ondergebracht. Deze cijfers zijn afkomstig uit de gezondheidsenquête 2006 en daarom niet anders dan in de vorige stadsmonitor. Nog even in het kort: in 2006 had 22% van de stad's psychische problemen. Ernstige eenzaamheid onder de stad's is toegenomen tussen 2006 en 2002, van 6% naar 8%. Vooral mensen met ernstige psychische problemen voelen zich erg eenzaam. Echter mensen die zich verbonden voelen met hun woonbuurt zijn veel minder vaak eenzaam. Over mantelzorg kunnen we zeggen dat het in 2006 door 13% van de stad's is gegeven. De meeste mantelzorg wordt verleend door personen van 50 en 64 jaar (vrouwen meer dan mannen). Over het hebben van werk is in doel 1 uitgebreid gerapporteerd. Hier constateren we dat de groep die geen werk heeft en

een bijstandsuitkering ontvangt in 2007, verder is afgenomen. Opvallend hierbij is dat de groep bijstandsgerechtigden die langer dan drie jaar bijstand ontvangt, groter is geworden en de groep die korter dan drie jaar bijstand ontvangt, juist kleiner is geworden. De uitstroom is in 2007 in absolute aantallen gedaald, maar relatief gezien is het nagenoeg gelijk gebleven (ruim 40%).

Maar er zijn ook mensen, waarbij regulier werk (nog) niet aan de orde is: bijvoorbeeld de groep bijstandsgerechtigden waar werk (nog) niet aan de orde is, daklozen, verslaafden en mensen met ernstige psychische problemen. Ook voor hen is het belangrijk om mee te doen, 'er bij' te horen. Voor hen voeren we het zogenaamde 'Meedoen-programma' uit waarin we deze groepen stimuleren tot maatschappelijk zinvolle activiteiten.

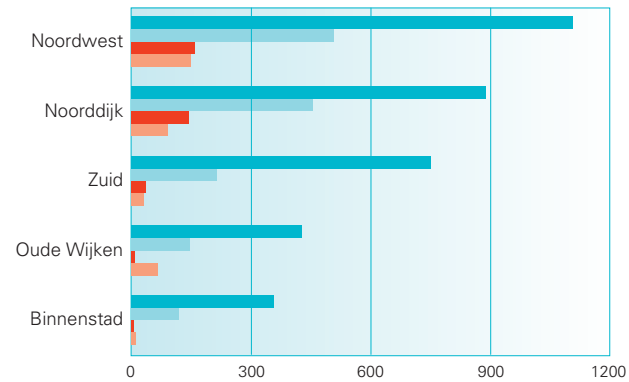
In 2007 zijn we begonnen met een update van het programma Uit de goot, waarin we deze doelgroep (weer) in staat stellen deel te nemen aan de maatschappij. Met het rijk hebben we afspraken gemaakt over het aantal regulier afgesloten behandelingen

in de verslavingszorg en over de in- en uitstroom in de maatschappelijke opvang. Een paar jaar geleden is Verslavingszorg Noord Nederland (VNN) meer kortdurende behandelingen gaan aanbieden, waardoor sinds 2005 het aantal cliënten is gestegen. Deze wijziging in het aanbod kan ook de verklaring zijn voor het gestegen aandeel regulier afgesloten behandelingen: bij kortdurende hulp is de kans op uitval kleiner en doorlopen meer mensen de gehele behandeling.

De in- en uitstroom in de voorzieningen voor maatschappelijke opvang wordt gevolgd door de jaarlijkse dak- en thuislozenmonitor. Deze is in december 2007 voor de vierde keer gepresenteerd. Belangrijkste bevindingen zijn dat het totale aantal mensen dat met maatschappelijke opvang te maken heeft, stabiel blijft op ongeveer 800. Het merendeel hiervan komt uit één van de noordelijke provincies. Jaarlijks heffen de in- en uitstroom van de dak- en thuislozen elkaar zo goed als op. Wel is er over de gehele periode tussen 2003 en 2006 een lichte toename in uitstroom te zien. Een grote groep (80%) van de dak- en

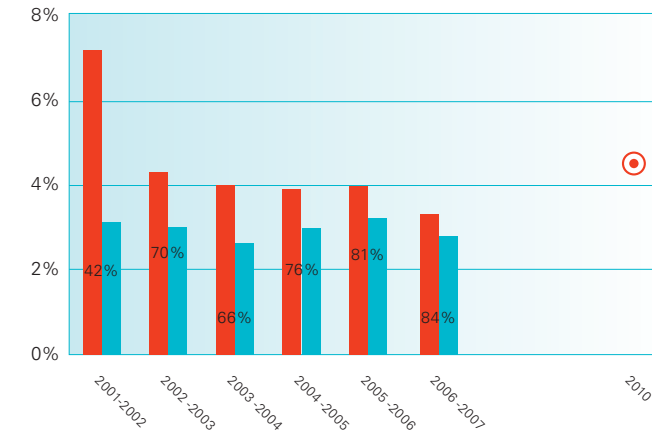
thuislozen die uitstroomt uit de maatschappelijke opvang, zien we nooit terug. 20% is na een half jaar of langer opnieuw genoodzaakt gebruik te maken van de maatschappelijke opvang. Op grond van een 80% uitstroom kan geconcludeerd worden dat de aanpak van de opvang succesvol is.

Kinderen bij peuterspeelzalen van het COP per stadsdeel, totaal en met laag opgeleide ouders, afgezet tegen het totaal aantal 2 en 3-jarigen, november 2006

■ KINDEREN 2-3 JAAR
■ KINDEREN BIJ COP
■ KINDEREN MET LAAG OPGELEIDE OUDERS
■ MET LAAG OPGELEIDE OUDERS BIJ COP

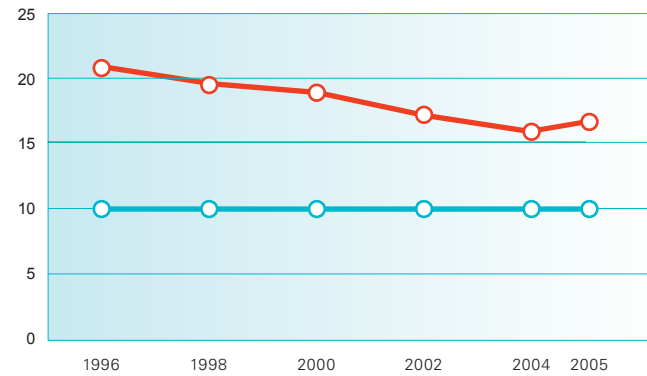
Het percentage voortijdige schoolverlaters (12-23 jaar) en het percentage dat een vervolgtraject heeft gekregen

■ % (VOORTIJDIGE) SCHOOLVERLATERS ZONDER DIPLOMA
■ AFSPRAAK VOOR EEN VERVOLGTRAJECT
○ AMBITIE 2008

Percentage huishoudens met laag inkomen: (laagste 10% groep), in Groningen en Nederland

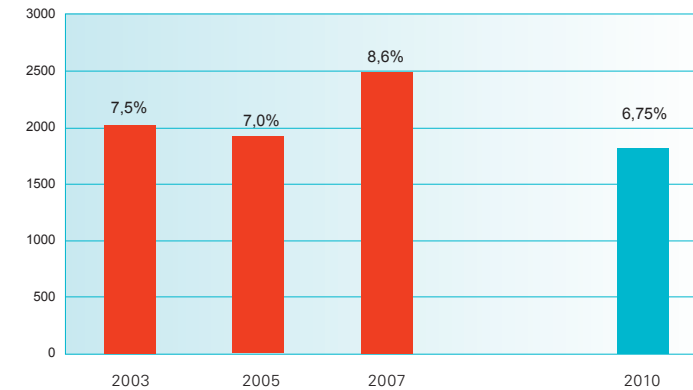
percentage van het totaal
aantal huishoudens

○ GRONINGEN
○ NEDERLAND

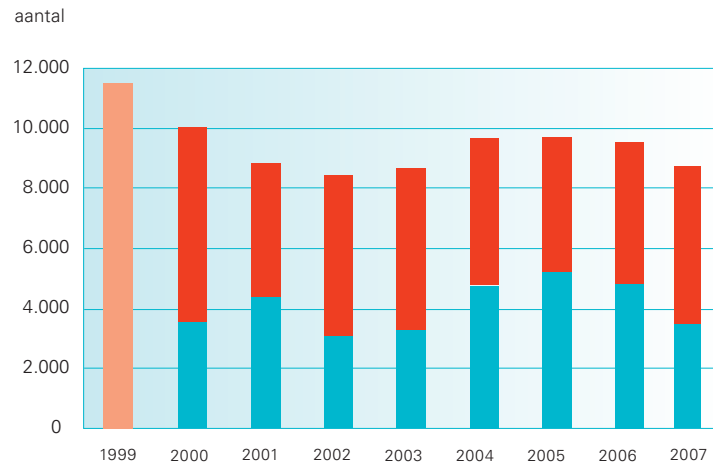
Het aantal en percentage jongeren van 15-22 jaar dat ten hoogste beschikt over een VMBO diploma

aantal jongeren

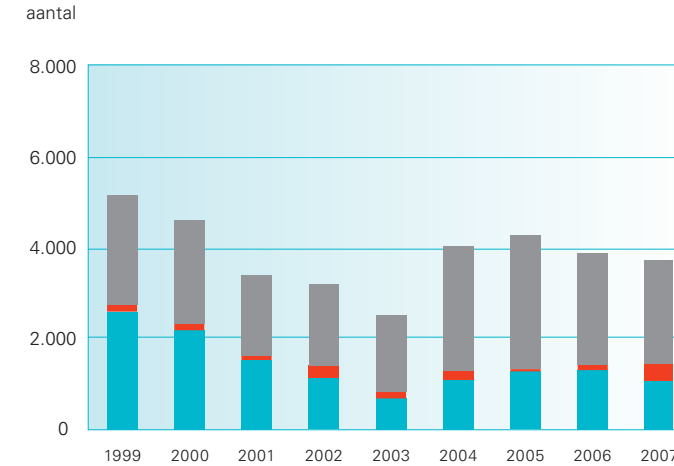
■ ABSOLUUT AANTAL
■ AMBITIE AANTAL

Bijstandsgerechtigden naar uitkeringsduur per 1 april

■ > 3 JAAR
■ <= 3 JAAR

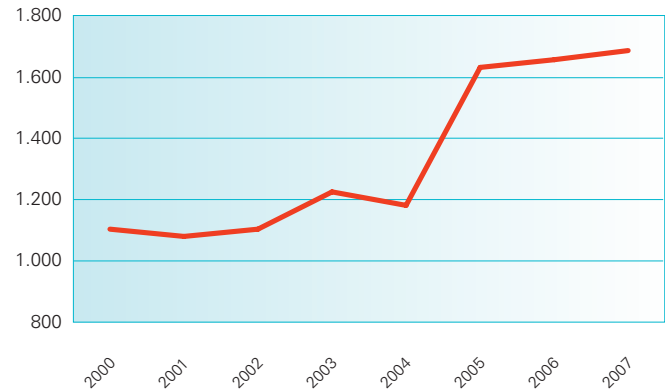
Uitstroom van bijstandsgerechtigden, totaal en naar regulier en gesubsidieerd werk

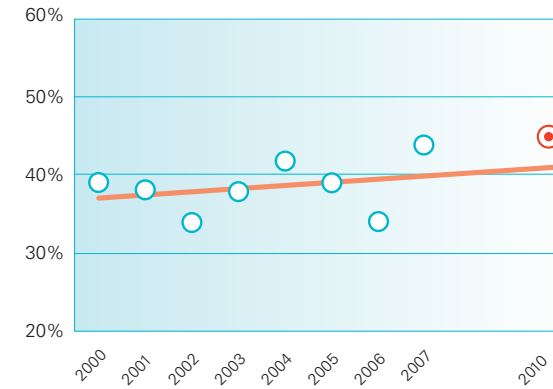
■ OVERIGE UITSTROOM ■ REGULIER WERK
■ GESUBSIDIEERD WERK

Het totaal aantal cliënten van verslavingszorg

aantal cliënten

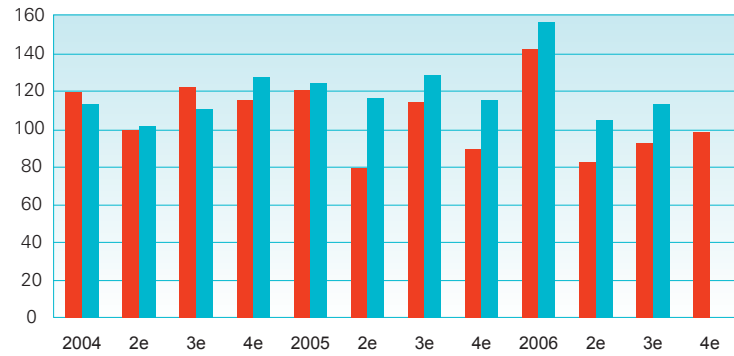
Het percentage cliënten van verslavingszorg, waarbij de beëindiging van de hulpverlening regulier is afgesloten

○ % REGULIER AFGESLOTEN
 ● AMBITIE

In- en uitstroom van daklozen in voorzieningen voor maatschappelijke opvang in de provincie Groningen per kwartaal

aantal cliënten

■ INSTROOM
■ UITSTROOM

DOEL 7 EEN GEZONDE STAD

DOEL 7

Gezondheid en sociaaleconomische status (SES) hangen nauw samen. Maar ook gezondheid en leefomgeving zijn met elkaar verbonden. En mensen met een lage SES wonen vaak in 'on gezondere' woningen en wijken. Daarom richten we ons op het verbeteren van de leefomgeving in onze prioriteitswijken: we willen meer groen, en weinig geluidshinder. De leefomgeving beïnvloedt ook het gedrag, en daarom is het belangrijk dat de leefomgeving bijdraagt aan het maken van gezonde keuzes. We werken dan ook vanuit verschillende sectoren aan het thema gezondheid.

De gegevens uit dit hoofdstuk zijn gebaseerd op onderzoek uit 2006. Nieuwe gegevens komen in 2010.

De GGD hanteert als indicatoren voor gezonde stad enkele kenmerken van de leefwijze: overgewicht, voldoende bewegen en alcoholgebruik. Een algemene conclusie is dat risicofactoren en risicogedrag zich concentreert in leeftijdsgroepen en wijken met sociaaleconomische achterstanden. Ons beleid is om voorlichting en interventieprogramma's gericht op deze groepen en wijken in te zetten.

Overgewicht

Overgewicht is een voorspeller van het risico op ziekte en vroegtijdige sterfte. Het aantal mensen met overgewicht neemt toe; de grootste toename zit in de groep volwassenen. Ook in de gemeente Groningen is het aantal volwassenen met overgewicht beduidend toegenomen, zij het in mindere mate dan elders in Nederland. Het percentage volwassenen met

overgewicht in de gemeente Groningen bedroeg in 2002 38% en in 2006 41%. Dit percentage wordt sterk beïnvloed door de jonge leeftijdsopbouw van de stad Groningen. De aanwezigheid van veel hoog opgeleide jongeren, afgestudeerden en een relatief hoog opgeleide beroepsbevolking weerspiegelt zich ook in het relatief lage percentage personen met overgewicht in vergelijking met de landelijke referentiecijfers.

Er is vaker overgewicht in gezinnen met een lage sociaaleconomische status. De GGD geeft via de jeugdgezondheidszorg voorlichting aan alle kinderen met overgewicht. In het Grote Steden Beleid (GSB) is terugdringen van overgewicht bij kinderen een centraal thema. Preventieve programma's (B-slim) worden door de HVD-GGD i.s.m. OCSW in aandachtswijken uitgevoerd.

Voldoende bewegen

Voldoende lichaamsbeweging verbetert de fitheid, helpt bij het voorkómen van overgewicht en vermindert op latere leeftijd de kans op ziekte. De Nederlandse Norm Gezond Bewegen betekent voor jongeren per dag minimaal 1 uur matig intensief

bewegen (waaronder 2 keer per week gericht op conditieverbetering). In 2004 voldeed minder dan de helft (41%) van de basisschoolleerlingen aan deze norm. Voor volwassenen is de norm een half uur matig intensieve lichaamsbewerking per dag gedurende minimaal 5 dagen per week. In 2006 voldoet 67% van de volwassen Groningers aan die norm en dat was een duidelijke toename t.o.v. een peiling vier jaar eerder. In het basisonderwijs is bijna driekwart lid van een sportvereniging. In het voortgezet middelbaar beroepsonderwijs (VMBO) zijn kinderen veel minder lid van een sportvereniging. Omdat er ook meer overgewicht is op het VMBO zijn extra inspanningen gewenst zowel op het vlak van voedingsvoorlichting als voor het stimuleren van een sportieve leefwijze. Het Kinderfonds Armoede en Gezondheid heeft als doelstelling om snel de noodzakelijke hulp te bieden ten behoeve van de gezondheid en het welzijn van kinderen uit minder draagkrachtige gezinnen. Zij kunnen hiertoe onder andere een bijdrage krijgen (tot € 100,-) voor bijvoorbeeld een paar sportschoenen om mee te kunnen doen met schoolgym. Het Kinderfonds maakt

© Locatie: Skievel Kardingje (Garsterhuizermaar)

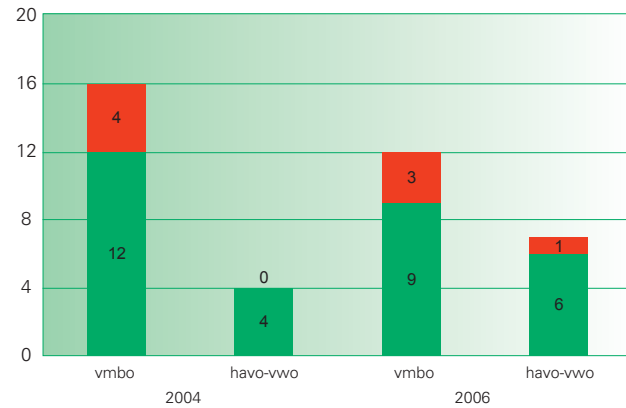
onderdeel uit van het Armoedepact. Het wordt uitgevoerd door de JeugdGezondheidsZorg (JGZ) 0-4, de GGD/JGZ 4-19 en de dienst Sociale Zaken en Werk. De JGZ-medewerkers verwijzen daarnaast minder kapitaalkrachtige gezinnen door naar het jeugdsportfonds voor een bijdrage in het lidmaatschap van een sportvereniging.

Alcoholgebruik

Overmatig alcoholgebruik is nadelig voor de lichamelijke en psychische gezondheid en kan het sociale leven ontwrichten. Landelijk wordt geadviseerd om voor het 16e levensjaar geen alcohol te gebruiken. De inzet van ons alcoholbeleid is gericht op niet-drinken onder de 16, en vanaf 16 verantwoord drinken. De aanpak omvat een groot aantal interventies in de sfeer van preventie, voorwaarden en regelgeving (en vooral de handhaving daarvan) gekoppeld aan meetbare streefdoelen. Die aanpak richt zich niet alleen op de jongeren zelf, maar vooral ook op de verantwoordelijkheid van de ouders; zij zien maar al te vaak geen probleem in het overmatige alcoholgebruik van hun kinderen. Verantwoord alcoholgebruik betekent maximaal 1 (vrouwen) of 2

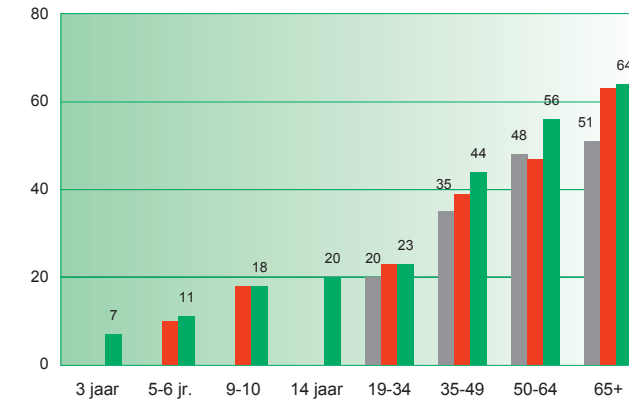
(mannen) glazen alcohol per dag. Eén van de criteria voor overmatig alcoholgebruik is het gebruik van 5-6 glazen alcohol op een dag. Jongeren beginnen op steeds lagere leeftijd met drinken en drinken steeds meer (te vroeg, te vaak, te veel). De schadelijke gevolgen die dat heeft op hun hersenen en daarmee ondermeer op hun schoolprestaties, worden steeds duidelijker en verdienen aandacht. In het voortgezet beroepsonderwijs wordt meer alcohol gedronken. In 2004 werd door de helft van de VMBO-leerlingen in de voorafgaande maand 5 of meer glazen alcohol op één gelegenheid gedronken vergeleken met 36% bij HAVO-VWO leerlingen. Het gemiddelde aantal glazen alcohol dat de jeugd dronk in 2006, is vergelijkbaar met 2002, waarbij bij jongens van 16-17 jaar sprake is van een lichte afname. In 2006 werd door 16% van de volwassen stadjsers minstens 1 keer per week 6 of meer glazen alcohol per dag gedronken (vooral op jong volwassen leeftijd gebeurt dit vaak). De individuele, sociale en maatschappelijke gevolgen van alcoholgebruik zijn verstrekkend.

Overgewicht jeugd naar schooltype (%)

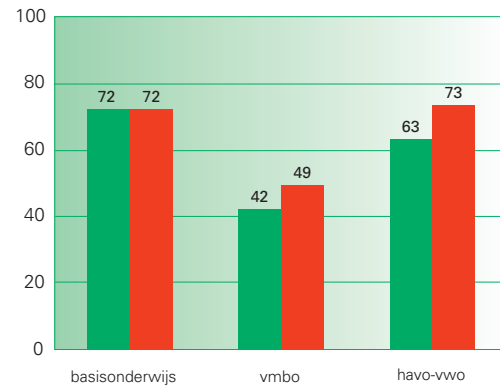
■ VETZUCHT
■ OVERGEWICHT

Overgewicht naar leeftijd, 1998-2007 (%)

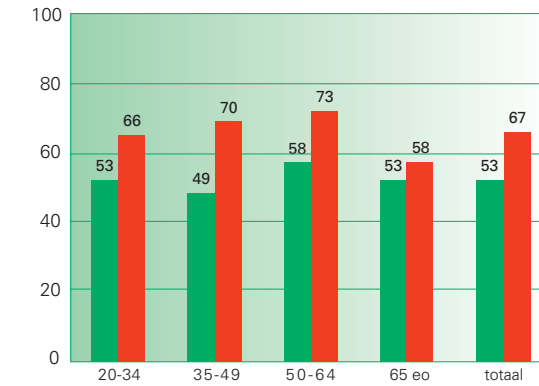
■ 2006-2007 ■ 2002 ■ 1998

Lidmaatschap van sportverenigingen jeugd naar schooltype (%)

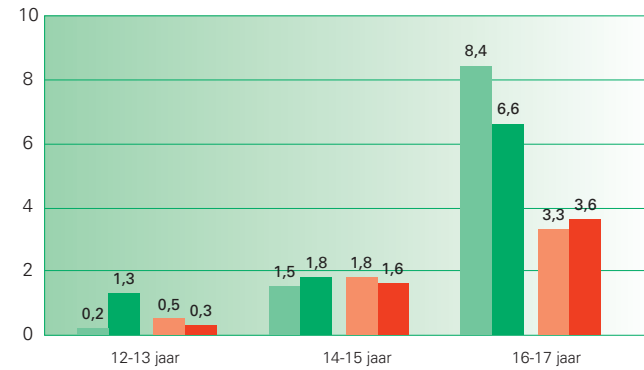
■ 2004
■ 2006

Nederlandse norm gezond bewegen naar leeftijd, 2002 en 2006 (%)

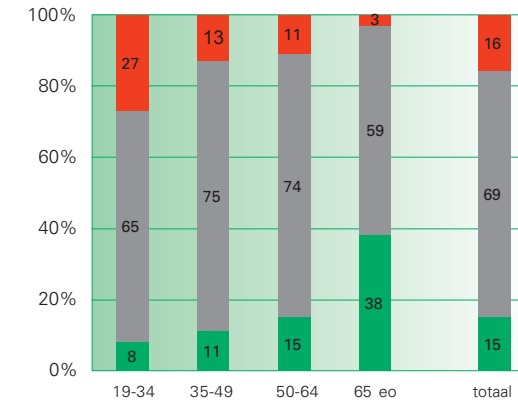
■ 2002
■ 2006

Gemiddeld aantal glazen alcohol in een week

gemiddeld
aantal glazen

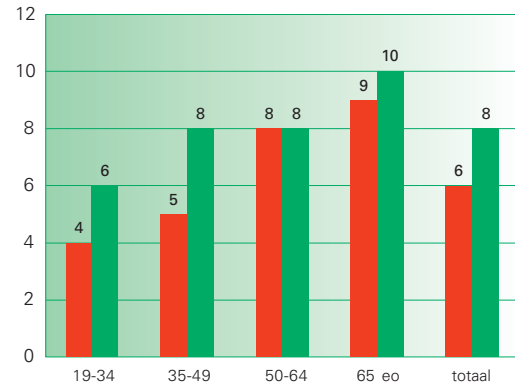
■ JONGENS 2002 ■ MEISJES 2002
■ JONGENS 2006 ■ MEISJES 2006

Alcoholgebruik naar leeftijd in 2006 (%)

■ MINIMAAL 1X PER WEEK ≥ 6 GLAZEN ■ GEEN ALCOHOL
■ WEL ALCOHOL

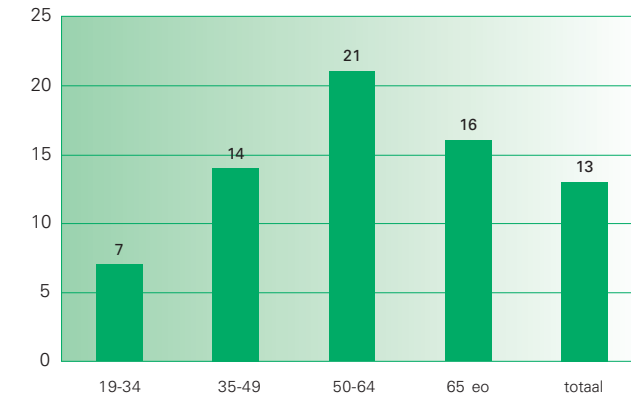
Ernstige eenzaamheid naar leeftijd (%)

■ 2002

■ 2006

Mantelzorg gegeven in het afgelopen jaar, 2006 (%)

DOEL 8

EEN STAD DIE BRUIST OP CULTUREEL EN SPORTIEF GEBIED

© Locatie: Euroborg, FC Groningen (Boumaboulevard)

DOEL 8

Groningen bruist op cultureel en sportief gebied. De (basis-)voorzieningen van de stad bestrijken een grote regio. De activiteiten genereren vaak (inter-)nationale aandacht. Die basisvoorzieningen willen wij op orde houden. Daarnaast richten we ons op het bevorderen van de deelname en het vergroten van het aantal toeschouwers. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar groepen, waarbij deelname niet vanzelf spreekt. Als 'city of talent' hebben wij oog voor nieuw en/of jong talent.

Bloeiende festivals

Opvallend zijn de vele aantrekkelijke culturele festiviteiten die zijn georganiseerd: Noorderslag/Eurosonic, het Bevrijdingsfestival, New Attraction, Noorderlicht, Noorderzon, het Filmfestival en het Jonge Hartenfestival trokken opnieuw een groot en divers publiek. Het Groninger Forum organiseerde dit jaar een drietal projecten: Groningen in Alle Staten (rond de Statenverkiezingen), De Grenzen van Europa (een cyclus van activiteiten over de EU) en Thuis in Groningen (een cyclus van activiteiten rond het thema wonen en leven in Groningen).

Bezoekersaantallen: stijgers en dalers

Het aantal bezoekers van het Groninger museum is in 2007 gestegen ten opzichte van 2006. In dit museum zijn drie grote tentoonstellingen gehouden met werk van respectievelijk Gallen Kallela, Mariko Mori en Peter Struycken. In december 2007 werd de tentoonstelling Russische Sprookjes geopend. Het aantal bezoekers bij zowel de Schouwburg/Kruithuis, de Oosterpoort en Martiniplaza zijn ten opzichte van 2006 gestegen. De daling van het aantal leden van de bibliotheek lijkt tot stilstand te zijn gebracht, al kunnen we pas van een stabilisatie spreken als het meerdere jaren op

hetzelfde niveau is gebleven. Het aantal uitleningen is wel weer verder gedaald ten opzichte van voorgaande jaren.

Deelname aan culturele activiteiten onder de jeugd laat een verschillend verloop zien: De Stedelijke Muziekschool heeft in 2007 een groter aantal cursisten, terwijl een podium als Simplon een kleiner aantal bezoekers telde ten opzichte van 2006.

Jeugdtheater De Citadel heeft in 2007 minder jeugdigen uit de gemeente Groningen bereikt. Dit theater verzorgt voorstellingen voor de drie noordelijke provincies die op verschillende locaties worden uitgevoerd. In 2007 zijn meer voorstellingen buiten de stad Groningen gehouden, waardoor minder Groningse jongeren zijn bereikt.

Sport: sterke basis en aansprekende evenementen

Groningen kent in de sport een sterk en levendig verenigings- en vrijwilligersleven. Dat vormt een sterke basis voor de sport. Dit genereert tal van sportevenementen en -activiteiten.

In 2007 vond er een flink aantal top-

sportevenementen plaats en daarnaast een groot aantal kleine sportevenementen en activiteiten. Het meest in het oog springende evenement was het EK voor onder de 21 jaar, dat in juni plaatsvond. Daarnaast hebben in sportcentrum Kardingse in januari en december 2007 twee NK-schaatsen plaatsgevonden.

Andere evenementen waren de Noord Nederland Tour (wielrennen), Beachvolleybal, Indoor Atletiek en de Martiniregatta (roeien). Uiteraard waren er ook de jaarlijks terugkerende evenementen zoals de 4 mijl van Groningen en het Eurovoetbal. De grote evenementen kenden nevenactiviteiten, zoals enthousiasmerende 'clinics' (demonstratie/praktijkoefening) voor jongeren. Een bijzonder evenement in augustus 2007, waarbij culturele activiteiten plaatsvonden op een sportieve locatie was de afsluiting van Het Rondje Noord op de drafbaan. Hier kwamen 35 duizend bezoekers op af

Gevarieerd sportaanbod voor jongeren

Het sportstimuleringsproject Bslim loopt met ingang van 2006 in vier wijken: Lewenborg, Beijum, Oosterpark en Indische buurt/De Hoogte. In 2007 hebben we

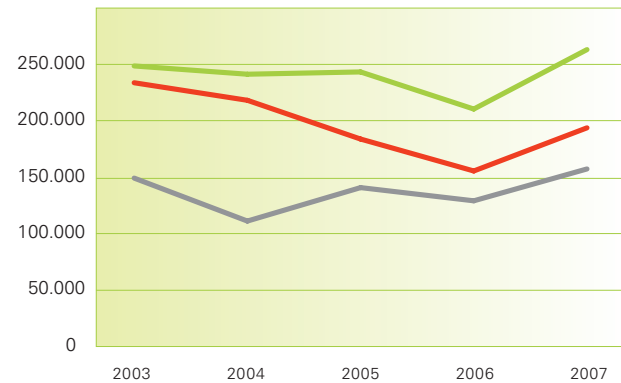

© Locatie: Drafbaan Stadspark (Concourslaan)

voor vijf wijken aanvragen ingediend bij het rijk voor uitbreiding van Bslim. In 2007 is gestart in de wijken Vinkhuizen, Hoogkerk en Selwerd/Paddepoel/ Tuinwijk. In 2008 zal Bslim ook in de wijken Corpus den Hoorn en de Wijert-Noord worden uitgevoerd. Voor jongeren is er een gevarieerd aanbod van activiteiten op het gebied van sport en bewegen, gezonde voeding en sportief gedrag, met specifieke aandacht voor jeugd met overgewicht en motorische achterstanden.

Bezoekersaantallen grote instellingen voor cultuur

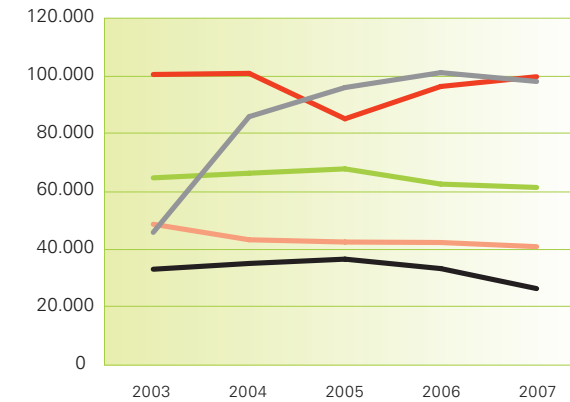
aantal bezoekers

— SCHOUWBURG / KRUIDHUIS / OOSTERPOORT — MARTINIPLAZA, MUZIEK EN THEATER
— GRONINGER MUSEUM

Bezoekersaantallen overige instellingen voor cultuur

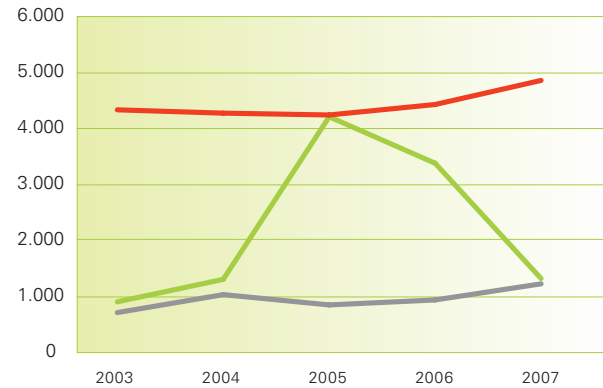
aantal bezoekers

— OVERIGE THEATERS — SIMPLON, MUZIEK EN THEATER — IMAGES
— POPPODIUM VERA — OVERIGE MUSEA

Bezoekers/deelnemers/cursisten instellingen voor cultuur voor de jeugd

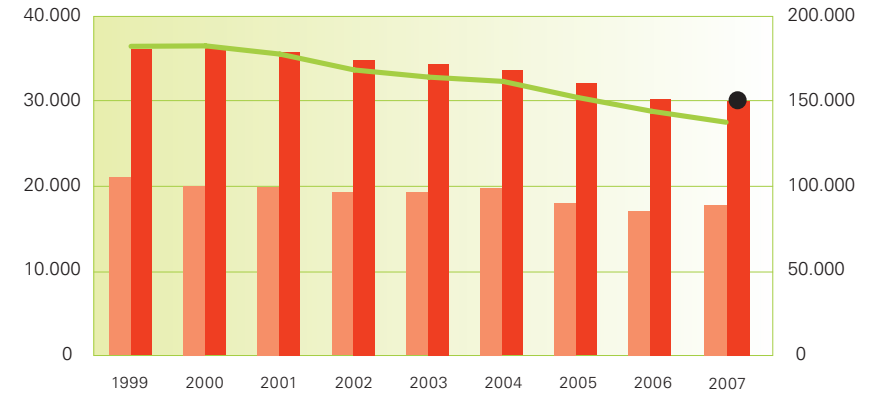
bezoekers /
deelnemers

— STEDELIJKE MUZIEKSCHOOL (JEUGDLEDEN , INCL. VENSTERSCHOLEN) — CITADEL
 — KUNSTENCENTRUM (KUNST EN THEATER)

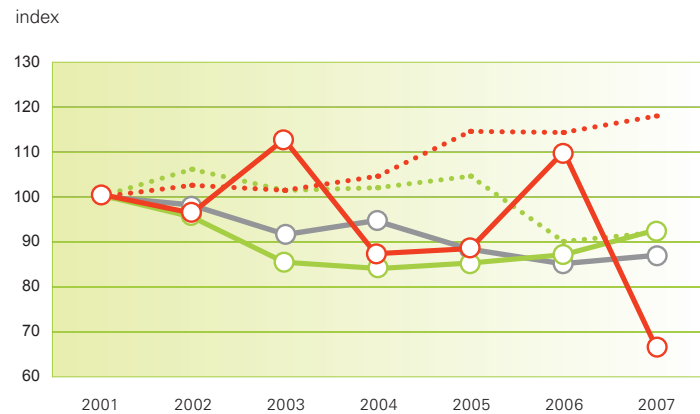
Leden en uitleningen bij de Openbare Bibliotheken

leden
uitleningen
raadplegingen

■ JEUGD ■ UITLENINGEN (X 10)
 ■ VOLWASSENEN ● INTERNET RAADPLEGINGEN (150.420)

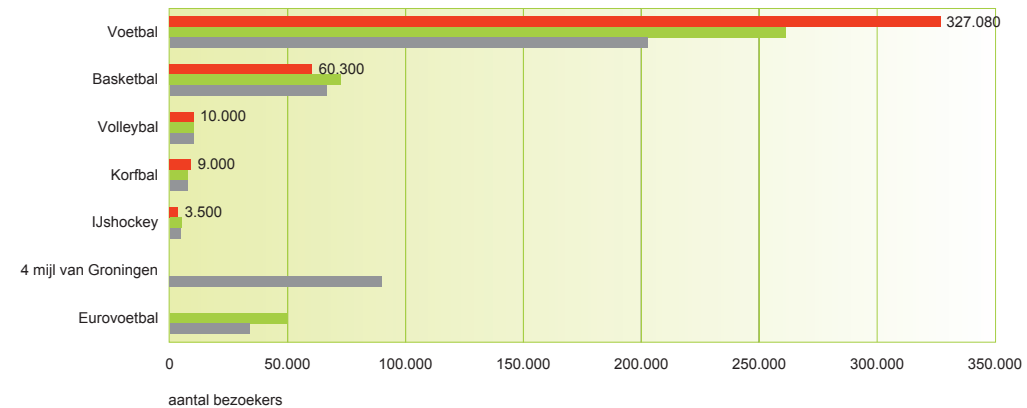
Bezoekersaantallen en uren verenigingen gemeentelijke zwembaden en ijsbaan

—○— ZWEMBAD OPENLUCHT (69.400)
 —○— IJSBAAN (119.500)
 UREN ZWEMBAD (6.900)
 UREN IJSBAAN (1.950)

—○— ZWEMBAD OVERDEKT (400.800)

Bezoekers topsportwedstrijden en grote sportevenementen in de gemeente, per seizoen

■ 2006 - 2007
 ■ 2004 - 2005
 ■ 2005 - 2006

DOEL 9

EEN STAD
WAARIN IEDEREEN
GEÏNTEGREERD IS

DOEL 9

Wij kiezen voor integratie - inclusief denken, zodat iedereen de kans krijgt te integreren. In Groningen is veel minder sprake van segregatie dan in de Randstad. Ook telt Groningen absoluut gezien minder allochtonen. Van de 182.739 inwoners in de stad zijn 34.789 van allochtone afkomst: dat is 19 procent van de bevolking. Samen vertegenwoordigen zij ongeveer 180 nationaliteiten.

De leeftijdsopbouw van niet-westerse allochtonen wijkt fors af van die van de overige Stadgers. Deze groep kent minder ouderen, meer kinderen en meer mannen. Door onder meer gezinshereniging stijgt het aantal vrouwen uit deze groep wel sinds 2002. Vooral in Beijum, Korrewegwijk/De Hoogte en Lewenborg wonen relatief veel Antillianen en Arubanen.

Nu Ritsen: inclusief denken

Eind 2007 is onze integratienota Nu Ritsen! vastgesteld, waarin wij stelling nemen tegen het 'wij-zij'-denken. De nota is ook de start van het integratie-inclusief

denken, waarmee we bewust kiezen voor het inbedden van het integratiebeleid in alle beleidssectoren.

Met de nieuwe integratienota verscheen ook de eerste Minderhedenmonitor. Die gebruiken wij om een beter inzicht te krijgen in ontwikkelingen en trends in de positie van minderheden.

Onderwijs: gestage teruggang vroegtijdig schoolverlaters

Het aantal voortijdig schoolverlaters neemt de laatste jaren gestaag af, ook binnen de verschillende minderheidsgroeperingen. Van de Antilliaanse, Marokkaanse en

Surinaamse jongeren sluit 8 procent de school af zonder diploma.

Van de niet-schoolgaande, niet-westerse volwassenen heeft 50 procent tot 75 procent geen startkwalificatie (minimaal niveau 2 MBO). Het schoolverzuim onder Turkse en Antilliaanse jongeren is met 3 procent twee keer zo hoog dan bij andere jongeren.

Werk en bijstand: grote inhaalslag

Hoewel de werkloosheid onder allochtone groepen nog behoorlijk groter is dan dat onder allochtonen, valt er over 2007 een zeer scherpe daling te zien. Voor niet werkende werkzoekenden constateren we de volgende ontwikkelingen. In 2006 zocht 25,1 procent van de Marokkanen naar een baan; dit is in 2007 gedaald naar 19,1 procent. Voor Arubanen en Antillianen is dat een daling van 24,2 procent naar 20,4 procent en voor Turken van 17,2 procent naar 14,9 procent.

Zorg: een gemiddeld groter beroep

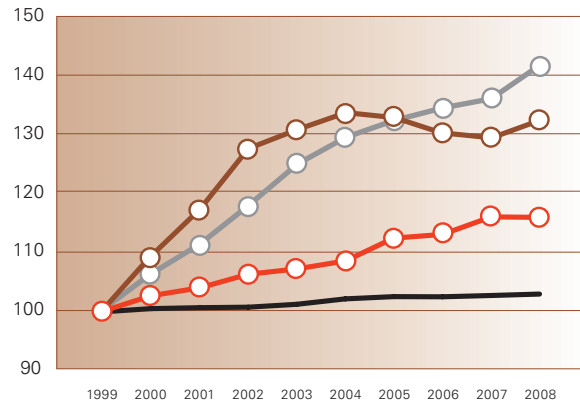
Antillianen en Afrikanen maken vijf keer zoveel gebruik van de diensten van de MJD als inwoners met een Nederlandse achter-

grond. Marokkanen vormen relatief de grootste groep binnen het klantenbestand van de MJD.

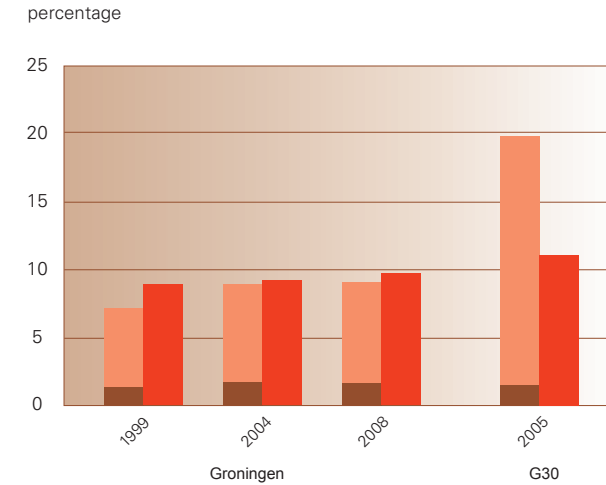
© Locatie: sportpark de Parrèl (Eikenlaan)

Ontwikkeling van de groepen allochtonen in de gemeente, index 1999=100

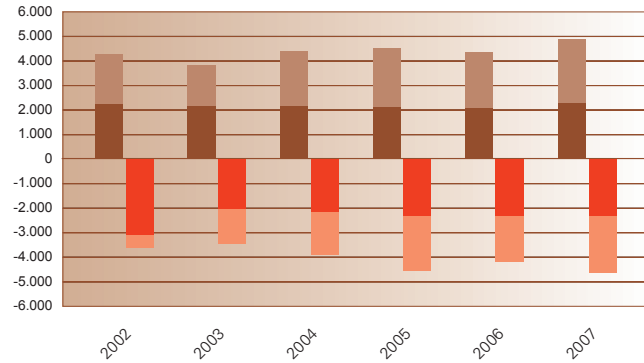
○ WESTERS (17.600) ○ ANTILLEN / ARUBA (3.157)
○ OVERIG NIET WESTERS (14.032) — AUTOCHTONEN (147.950)

Allochtonen in percentage van de bevolking, Groningen en de G30

■ WESTERS ■ ANTILLEN / ARUBA
■ NIET WESTERS

Vestiging en vertrek naar/uit Groningen van buitenlanders

■ UIT BUITENLAND ■ NAAR BUITENLAND
■ UIT BINNENLAND ■ NAAR BINNENLAND

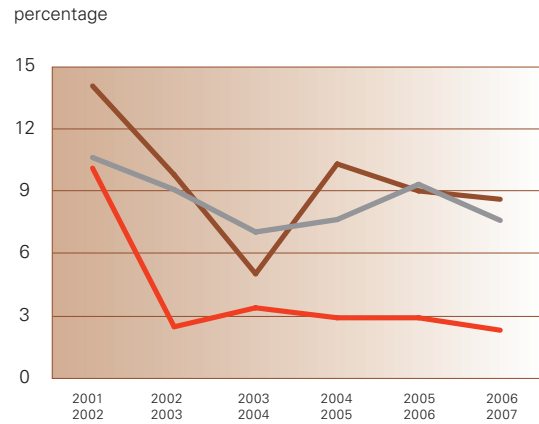
Participatie: over- en ondervertegenwoordiging van verschillende groepen allochtonen aan de stadspas

over / ondervertegenwoordiging (%)

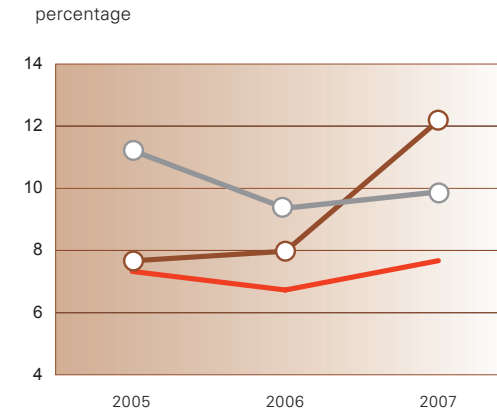
■ 2004 (11.191) ■ 2006 (9.262)
■ 2005 (9.878) ■ 2007 (8.932)

Voortijdig schoolverlaters naar etniciteit, percentage t.o.v. de totale jeugd van 12 t/m 22 jaar in Groningen

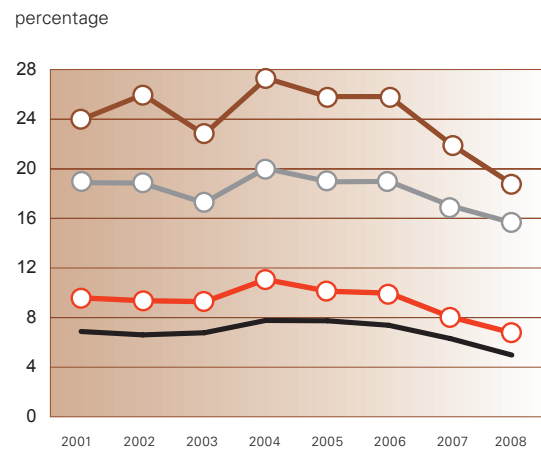
— ANTILLEN / ARUBA — AUTOCHTONEN
— OVERIGE ALLOCHTONEN

Jongeren van 15 t/m 22 jaar met ten hoogste VMBO naar etniciteit, percentage t.o.v. de totale jeugd

○ ANTILLEN / ARUBA — AUTOCHTONEN
○ OVERIGE ALLOCHTONEN

Allochtone NWW'ers, percentage t.o.v. de bevolking van 15-64 jaar

DOEL 10

EEN STADHUIS IN HET HART VAN DE STAD

© Locatie: ROEZ, Gedempte Zuiderdiep

DOEL 10

Stad en Stadhuis ofwel burger en bestuur. We willen dat deze twee meer en beter met elkaar communiceren. We willen onze dienstverlening beter op de wensen van burgers aanpassen. Zo behouden we betrokken burgers, in een betrokken stad. Het programma Stad en Stadhuis werkt hieraan. Onder andere door alle communicatiekanalen, waarlangs klantcontact plaatsvindt, te onderzoeken.

Telefonische bereikbaarheid

In 98% van de gevallen krijgt de beller contact met een medewerker, die tijdig opneemt en vrijwel altijd goed verstaanbaar is. Op een uitzondering na is door de jaren heen altijd voldaan aan de normen voor deze punten. Een positieve tendens is te zien in het correct openen en afsluiten van telefoongesprekken. Voor beide onderdelen is in 2007 voor het eerst de streefwaarde van 90% bereikt. Ter illustratie: in 2003 werden gesprekken slechts in 31% van de gevallen positief afgesloten. Ook is er een stijgende lijn in het geven van een inhoudelijk antwoord (76%) en in het bieden van alternatieven,

als inhoudelijk geen antwoord gegeven kan worden (87%). De streefwaarden van 80% en 90% worden hiermee op beide onderdelen nog net niet gehaald. Ook op een aantal andere onderdelen wordt nog niet aan de norm voldaan. Zo moet de doorverbindtijd van 42 seconden teruggebracht worden naar maximaal 30 seconden. Ook hoort de medewerker aan het eind van het gesprek te wachten tot de beller de verbinding verbreekt. Dat gebeurt in slechts 66% van de gevallen in plaats van de gewenste 80%.

Schriftelijke bereikbaarheid

De kwaliteit van brieven wordt jaarlijks onderzocht. Hiervoor zijn tal van criteria opgesteld op het gebied van rechtmatigheid, stijl, grammatica, inhoud en opmaak. In 2007 is voor het eerst aan burgers gevraagd wat zij van de brieven vinden, die zij van de gemeente ontvangen. Met een steekproef van 70 personen kunnen we niet van representatieve onderzoeksresultaten spreken, wel van indicatieve resultaten. Alle personen uit de steekproef zijn zeer te spreken over de brieven van de gemeente. De brieven hebben op alle onderzochte onderdelen positieve resultaten opgeleverd. Lezers vonden dat hun vraag goed was beantwoord en dat de brief vriendelijk van toon, helder en duidelijk was geschreven. De gemeente scoort dus over de gehele linie goed. Burgers hebben de brieven dan ook met gemiddeld een 7,3 gewaardeerd.

Publieksloketten

Ook in 2007 is de tevredenheid van burgers over de dienstverlening aan de 14 publieksloketten gemeten. Op de onderzochte onderdelen vriendelijkheid, deskundigheid,

duidelijkheid van de informatie en snelheid, geeft de burger een rapportcijfer van 8,2 tot 8,4. Alle resultaten bevinden zich daarmee structureel bóven de streefwaarden! Buiten de reguliere vragen om kan elk loket twee extra 'eigen' vragen toevoegen. Zo werd bij de loketten van de Hulpverleningsdienst bijvoorbeeld gevraagd naar de mate van maatwerk en de bruikbaarheid van het advies. Op deze onderdelen werd gemiddeld een 8,7 gescoord. Bij de loketten van SOZawe werd buiten de reguliere vragenlijst om naar de privacy bij het loket en de veiligheid in de hal gevraagd. Daarop werd gemiddeld een 8,2 gescoord. Mooie cijfers dus voor de dienstverlening van onze loketten!

eLoket

In 2007 is het pop-up scherm verwijderd, waarin bezoekers gevraagd werd de vragenlijst over het eLoket in te vullen. Dit is gedaan naar aanleiding van klachten van mensen die de pop-up soms wel drie keer per bezoek voorbij zagen komen. Door het verwijderen van deze pop-up is de respons hoogte gekelderd en niet meer representa-

tief voor de bezoekers van het eLoket. Het eLoket is de afgelopen jaren altijd positief gewaardeerd. Het enige onderdeel dat niet aan de streefwaarde voldeed, was de zoekfunctie. Met de komst van de eLoket top-10 en een top 10 van veelvoorkomende situaties mogen we aannemen dat dit verbeterd is. Ook zien we een stijgend aantal bezoekers van het eLoket: in 2006 waren dat er 227.000; in 2007 is dat toegenomen tot 270.000. Deze bezoekers hebben samen 255.000 transacties verricht op het eLoket. Op basis van deze cijfers mogen we concluderen dat het eLoket bij een steeds breder publiek bekend is.

Chatservice

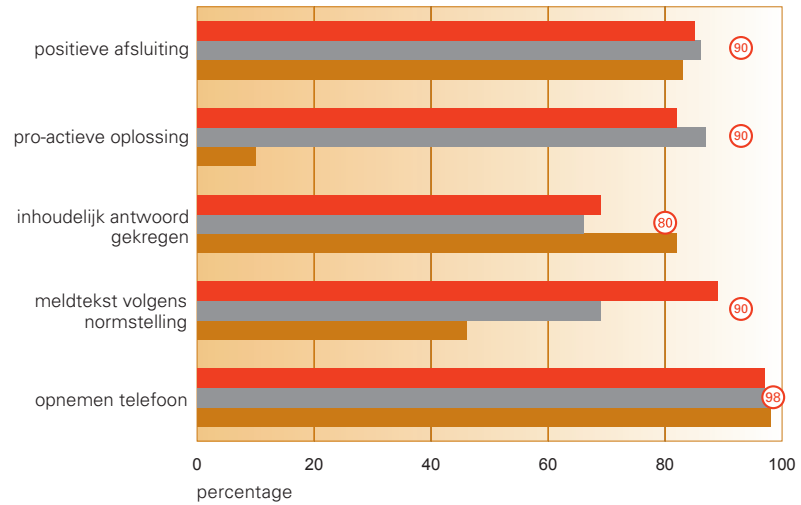
Een relatief nieuwe vorm van publieke dienstverlening is de Chatservice. Via de gemeentesite, het eLoket en de portal www.groningen.nl kunnen mensen eenvoudig een chatgesprek beginnen met een medewerker van de gemeente. Ze kunnen hier algemene vragen stellen over de gemeentelijke dienstverlening, bijvoorbeeld waar iets te vinden is op de website of wat de openingstijden zijn. Van deze service wordt veel gebruik gemaakt: in

2007 zijn meer dan 14.500 chatgesprekken gevoerd. Ook wordt de Chatservice erg goed gewaardeerd. Het gemiddelde cijfer dat voor de service gegeven wordt, is een 3,46. Dit is op een schaal waar 4 het hoogst haalbaar is.

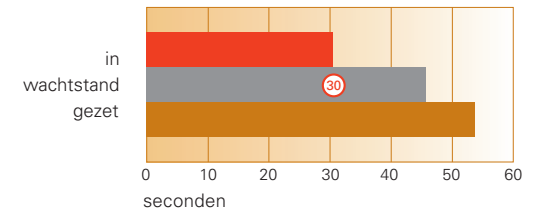
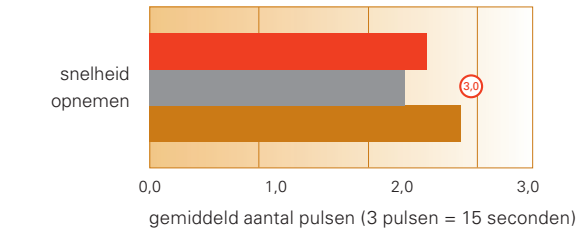
Klachten

Met 518 ingediende klachten zien we in 2007 opnieuw een daling ten opzichte van voorgaande jaren. In 2006 werden 535 klachten ingediend en in 2005 waren dat er 691. De meeste klachten (37%) hebben te maken met onvrede over het verloop van een procedure. Dit was en blijft een aandachtspunt. Van alle klachten is 7% binnen 5 dagen afgehandeld. In de meeste gevallen (73%) was dat binnen de voorgeschreven 6 weken. In 20% van de gevallen liet de afhandeling langer dan 6 weken op zich wachten. Dit is een verbetering van 8% ten opzichte van vorig jaar. Desondanks is dit percentage nog steeds te hoog. In 2008 wordt daarom opnieuw extra aandacht geschonken aan de afhandelingstermijn.

De telefonische bereikbaarheid

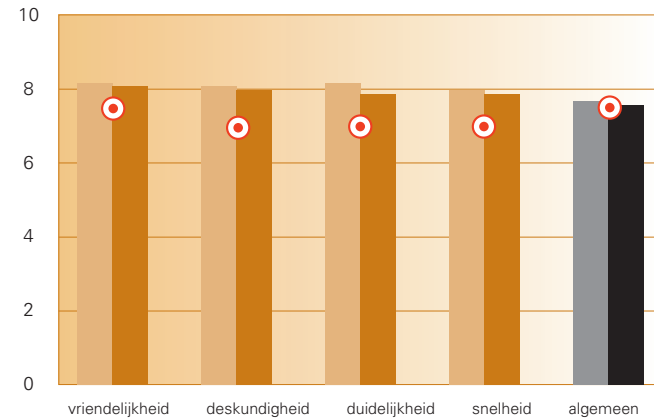

■ 2007 ■ 2005
■ 2006 80 90 95 MINIMUM NORM

■ 2007 ■ 2005
■ 2006 6.0 30 MAXIMUM NORM

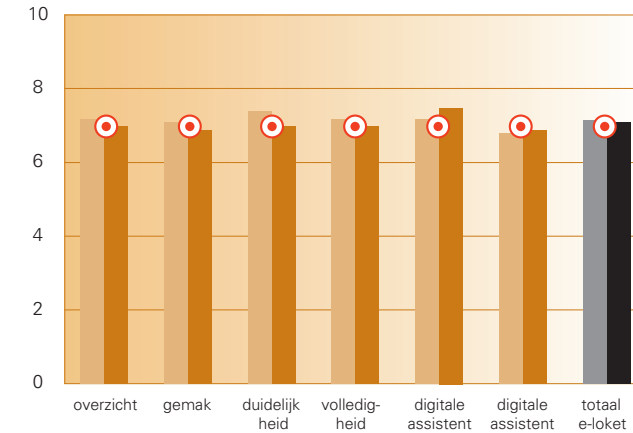
Resultaten klanttevredenheid bij alle publieksloketten, rapportcijfers

■ 2006
■ 2007

○ STREEFWAARDE

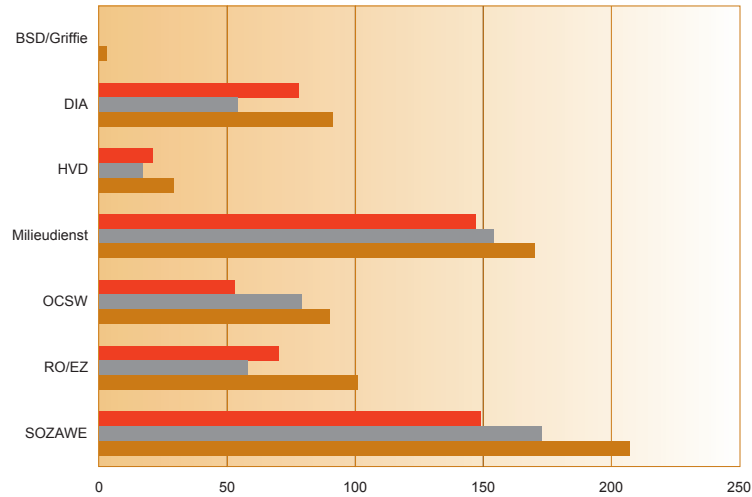
Resultaten klanttevredenheid eloket 2006 en 2007, rapportcijfers

■ 2006
■ 2007

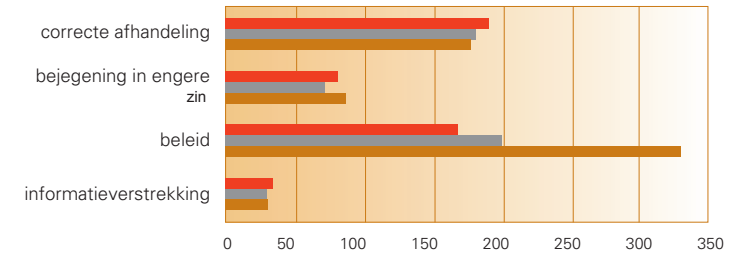
○ STREEFWAARDE

Aantal klachten per dienst

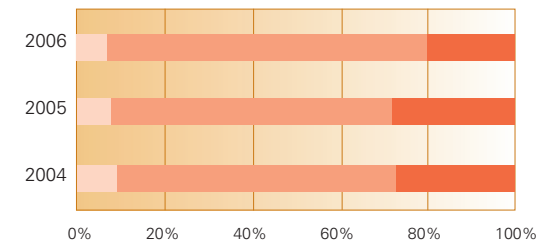

2007 (518) 2006 (542) 2005 (691)

categorie klachten

afhandelingstermijn van klachten

2007 (518) 2006 (542) 2005 (691) < 5 DAGEN < 6 WEKEN > 6 WEKEN

WIJKVERNIUWING WIJKVERNIUWING IS BROODNODIG EN HET WERKT!

© Locatie: Winkelcentrum Vinhuizen

WIJKVERNIUWING

Hiernaast en op de volgende bladzijde staat een overzicht van de ontwikkelingen in de huidige wijkvernieuwingsgebieden: Beijum-Oost, Lewenborg, Korrewegwijk/De Hoogte, Oosterpark, Hoogkerk, Vinkhuizen, Paddepoel-Zuid, Tuinwijk, Grunobuurt, Kostverloren, Selwerd, Corpus den Hoorn, De Wijert en Oosterhoogebrug. De grafieken geven de stand van zaken weer op een aantal aspecten ten opzichte van het stedelijk gemiddelde (de dikke zwarte lijn), met name voor de wijkvernieuwingswijken waar de scores opvallend hoog of laag zijn en een dynamische ontwikkeling laten zien.

Dit doel bevat dezelfde gegevens en tekst als vorig jaar, omdat het L&V onderzoek eens in de twee jaar gedaan wordt. Dit jaar wordt er een nieuw onderzoek gedaan, zodat volgend jaar in de monitor nieuwe resultaten te melden zijn.

Toekomstverwachting over de buurt

In wijken, waar al een tijd wordt gewerkt aan wijkvernieuwing, zien we heel duidelijk een groter wordende groep bewoners die positief is over de toekomst van de wijk. Voor Paddepoel-Zuid en Tuinwijk

zijn de verschillen heel duidelijk met de tijd dat de wijkvernieuwing nog moest starten. De toekomstverwachting over de wijk is met sprongen verbeterd in Corpus, Oosterpark, Korrewegwijk, De Hoogte en sinds 2000 ook in Beijum-Oost. Daar waar de wijkvernieuwing al een tijdje loopt, zoals in Vinkhuizen, zien we dat bewoners hoge verwachtingen voor de toekomst blijven houden. Selwerd, Grunobuurt en Hoogkerk zijn de wijken, waar het aandeel bewoners dat positieve verwachtingen over de wijkontwikkeling heeft, het kleinst is.

Woonomgeving

Op de vraag of bewoners vinden dat de woonomgeving er de afgelopen periode erop vooruit is gegaan, antwoorden steeds meer bewoners dat dat zo is.

Dat geldt het sterkst voor Vinkhuizen, Paddepoel-Zuid en Oosterparkwijk. Als we naar 2000 terugkijken is dat ook voor Tuinwijk en Beijum-Oost het geval. Voor de Indische buurt, Corpus/De Wijert en Lewenburg zien we niet de verwachte progressie. Het laatste is opvallend, omdat we daar veel in de openbare ruimte hebben geïnvesteerd.

Sociale Samenhang

De score op het aspect 'sociale samenhang' is gebaseerd op antwoorden op vier vragen: kennen bewoners elkaar, gaan ze prettig met elkaar om, vinden ze de buurt gezellig en voelen ze zich daar thuis? De buurtcohesie is in wijken waar gerichte sociale wijkvernieuwing plaats vindt, duidelijk verbeterd (Beijum Oost, Tuinwijk, Lewenburg, Oosterparkwijk).

De Hoogte en Indische buurt hebben te maken met de laagste scores op sociale samenhang. Hier zal nog meer sociaal

programma moeten worden ontwikkeld. In De Wijert, Vinkhuizen en Paddepoel-Zuid zijn door fysieke ingrepen wel verbeteringen te zien, maar de sociale programma's zijn nog niet of nauwelijks gestart om al resultaten te kunnen zien.

Verloedering

Stedelijk is er een flinke afname van de verloedering geweest. Het is mooi om te constateren dat wijkvernieuwingswijken daarbij voorop lopen en zelfs een boven de stedelijke trend verbetering laten zien. Met name voor Vinkhuizen en Lewenburg geldt dat, maar deze moesten ook van ver komen. In Paddepoel-Zuid, Oosterpark, Tuinwijk en Beijum-Oost is een zelfde positieve trend te zien, zij het dat die pas sinds 2002 is ingezet. Voor Lewenburg en Beijum-Oost is er nog een flinke inspanning op dit punt te leveren, wat ook voor De Hoogte en Hoogkerk geldt.

Overlast

Hoewel overlast fysieke (woningkwaliteit) en sociale componenten (geluid, jongeren, burens) heeft, is het een goede indicator voor het welzijn in de buurt. De

overlastaanpak is pas de laatste jaren in de sociale wijkvernieuwing een rol gaan spelen in programma's van meer wijken. Met name Vinkhuizen, Beijum-Oost en Lewenburg laten zien dat, met gerichte aanpak van bij overlast betrokken groepen (jongeren, A&A) en het uitbreiden van voorzieningen, winst te halen is. Er zijn nog behoorlijk veel wijkvernieuwingswijken waar inzet nodig is. Zorgwekkend is dat in Korreweg/De Hoogte/ Indische buurt de overlast niet verminderd, maar zelfs toegenomen is. In Paddepoel-Zuid en Tuinwijk zien we vanaf 2000 een toename van de overlast, waarbij we gelukkig kunnen constateren dat er geleidelijk aan weer een positieve trend gaande is.

Onveiligheidsgevoelens

Het percentage bewoners dat zich in de eigen wijk wel eens onveilig voelt, is stedelijk sinds 1998 van 27% naar 15% gedaald. In de meeste wijken doet de daling zich ook voor. Extreem verbeterd zijn Lewenburg, Vinkhuizen, Beijum-Oost en Tuinwijk. In De Hoogte en Indische buurt liggen de percentages nog ver boven het stedelijk gemiddelde, maar ook daar is de tendens

dalende. Paddepoel-Zuid laat eerder een gelijkblijvend beeld zien en dat is ten opzichte van de stedelijke ontwikkeling natuurlijk een achteruitgang.

Prijsontwikkeling eigen woningbezit

De ontwikkeling van de woningprijs ten opzichte van het stedelijk gemiddelde laat zien in hoeverre deze beneden het gemiddelde prijsniveau voor alle verkochte woningen in de stad ligt.

Beijum-Oost, Lewenburg en Indische buurt laten ten opzichte van het stedelijk gemiddelde van 1998 een gunstige ontwikkeling zien. Met name Beijum zit duidelijk in de lift. De Hoogte en Tuinwijk zitten met de marktwaarde voor verkochte huizen het verst van het stedelijk gemiddelde.

Tot slot

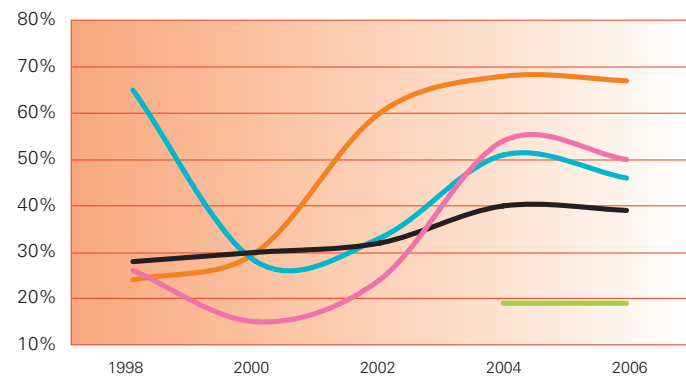
Kort samengevat: in wijkvernieuwingswijken waar op behoorlijke schaal ingrepen plaatsvinden in fysieke en sociale zin is sprake van positieve ontwikkelingen op veel terreinen. De meeste wijken liggen er volgens de bewoners beter bij qua woonomgeving dan een paar jaar geleden. Bewoners krijgen een groter vertrouwen

in de toekomst van de wijk, de verhuis-geneigdheid is er lager en het gevoel van veiligheid stijgt. Daar waar er ook sociale programma's lopen, neemt de sociale samenhang toe en de overlast en verloeder-ing nemen af. Deze goede resultaten, geven aan dat wijkvernieuwing werkt. Ook de aanpak van de sociale wijkver-nieuwing draagt daaraan bij. Niet ontkend kan worden dat deze wijken stedelijk gezien zwakker blijven scoren en dat er verschillen zijn tussen wijken die extra maatwerk vragen over een aantal jaren. Het Nieuw Lokaal Akkoord zet met het formuleren van nieuwe wijkperspectieven samen met bewoners accenten voor die aanpak.

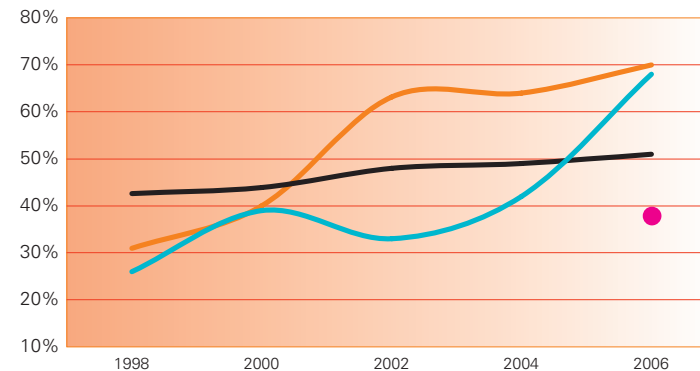
© Locatie: Potgieterstraat

Oordeel woonomgeving: percentage inwoners dat vindt dat de woonomgeving er de afgelopen periode op vooruit is gegaan

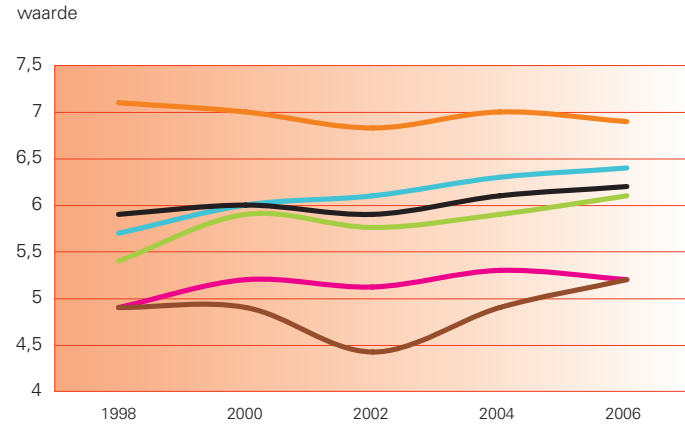
— VINKHUIZEN — TUINWIJK — TOTAAL
— OOSTERPARK — SELWERD

Toekomstverwachting: percentage inwoners dat denkt dat de buurt er op vooruit zal gaan

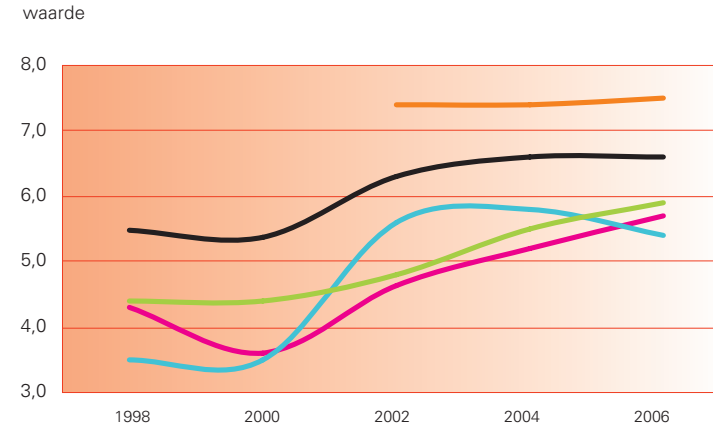
— PADDEPOEL ZUID ● GRUNOBUURT
— CORPUS DEN HOORN — TOTAAL

Buurtcohesie, sociale samenhang tussen de bewoners, 0 = weinig cohesie, 10 = veel cohesie

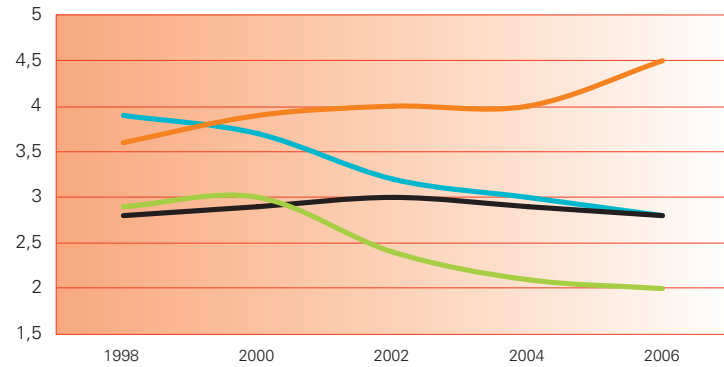
— HOOGKERK — OOSTERPARK — DE HOOGTE
— LEWENBORG — INDISCHE BUURT — TOTAAL

Afname verloedering in de periode 1998 - 2006 (10 = weinig verloedering, 1 = veel verloedering)

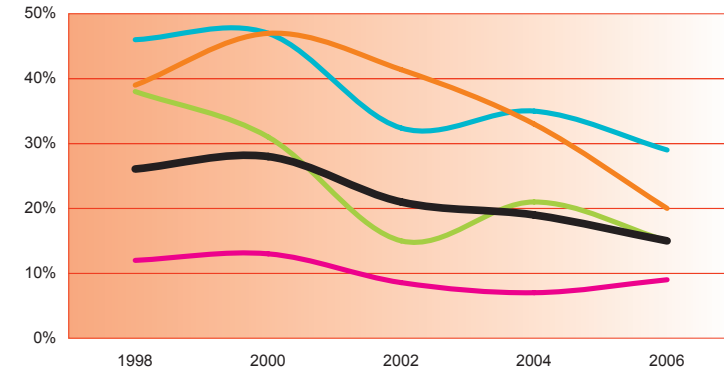
— GRUNOBUURT — VINKHUIZEN — TOTAAL
— LEWENBORG — BELJUM OOST

Overlast (0 = weinig overlast, 10 = veel overlast)

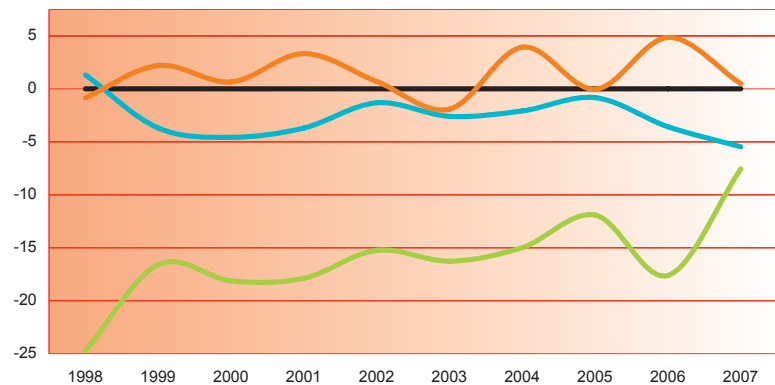
— INDISCHE BUURT — HOOGKERK
— LEWENBORG — TOTAAL

Onveiligheidsgevoelens: percentage inwoners dat zich in de eigen buurt wel eens onveilig voelt

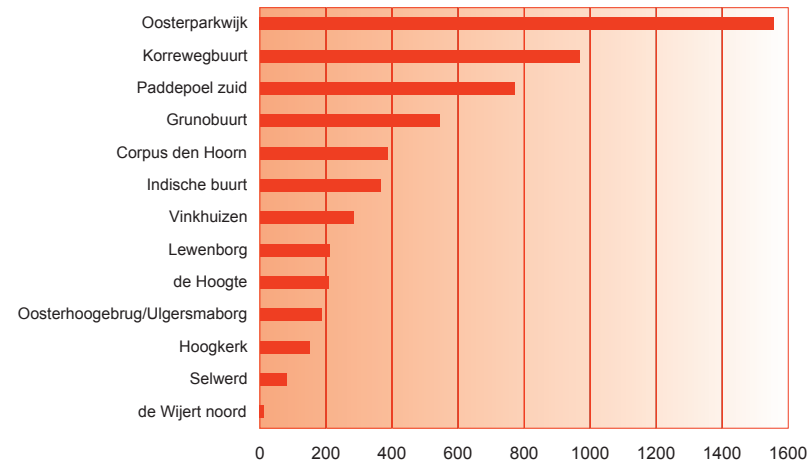
— TUINWIJK — LEWENBORG — TOTAAL
— DE HOOGTE — HOOGKERK

De prijsontwikkeling van het eigen woningbezit ten opzichte van de gemiddelde ontwikkeling in de gemeente

— GRUNOBUURT — BELJUM OOST
— OOSTERPARK — GEMEENTE

Indicatief bouwprogramma: aantal zelfstandige woningen 2008-2015

SAMENVATTING

Stadsmonitor 2008: Groningen groeit gestaag

Het aantal werkzoekenden in Groningen is historisch laag. Dat is het grote nieuws van de Stadsmonitor 2008. De werkgelegenheid groeit gestaag en ook het aantal mensen met een uitkering daalt. Het gaat zonder meer goed met Groningen – het is een schone, veilige en leuke stad om in te wonen en te werken – maar er zijn ook zaken die beter kunnen. Zo is er dringend behoefte aan nieuwe ruimte voor bedrijven. Westpoort komt dus als geroepen. En hoewel er in 2007 voor het eerst sinds jaren meer dan 1.000 nieuwe woningen zijn gebouwd, vertrekken nog steeds veel gezinnen naar omliggende gemeenten. Dat aantal moet de komende jaren omlaag.

Ook het aantal inwoners van Groningen groeit gestaag. Rijksuniversiteit en Hanzehogeschool trekken samen jaarlijks meer studenten. Met de jeugd gaat het goed. Het aantal schoolverlaters is gedaald, ook onder allochtonen, en steeds meer jongeren hebben ten minste een VMBO-diploma.

Dat Groningers zelf gestaag groeien is ongezond. Steeds meer s tadjers kampen met overgewicht, hoewel de cijfers in Groningen beter zijn dan de landelijke trend.

De groei verklaard; meer mensen aan het werk

In 2007 is het aantal mensen dat aan het werk is gegaan nog verder gestegen. Op 1 april 2007 telde de stad 126.034 banen. De werkgelegenheidsgroei doet zich vooral voor in kansrijke sectoren. In de ICT, de creatieve sector, het toerisme en in de gezondheidszorg is een sterke toename van banen zichtbaar.

De werkloosheid daalde tot onder ons streefcijfer voor 2010; een historisch 'hoogtepunt'. Ook de daling van de werkloosheid onder jongeren zet zich voort, mede dankzij 'Groningen@work'. Punt van zorg is dat het aantal langdurig werklozen nog steeds toeneemt. Langdurige werklozen profiteren te weinig van de bloeiende arbeidsmarkt.

Het gunstige economische tij uit zich ook in de gestage groei van de kantorenopname. Die zit weer in de lift. De bedrijventereinen blijven daar duidelijk bij achter. Omdat er nauwelijks meer bedrijventerrein beschikbaar is, stagneert de uitgifte van grond. Het wachten is op Westpoort en Eemspoort-zuid.

Eindelijk meer dan 1000 woningen

De stad blijft groeien. In 2007 zijn er voor het eerst sinds jaren meer dan 1000 woningen gebouwd. Het tempo zit er weer in. Desondanks vertrokken nog steeds meer gezinnen naar de regio dan dat zich in de stad vestigden. Met de bouw van meer grondgebonden eengezinswoningen proberen we deze tendens tot stilstand te brengen.

In de wijkvernieuwingswijken gaat het goed. Vooral in die gebieden waar de wijkvernieuwing al gaande is zijn de ontwikkelingen positief. In de wijken waar wijkvernieuwing nog min of meer in de startblokken staat, groeit het vertrouwen in de toekomst. Desondanks blijven stagnerende wijken en buurten op veel fronten nog steeds achter bij het stedelijk gemiddelde; een forse opgave voor de komende jaren.

We blijven bouwen aan een stad die met recht schoon, heel en veilig mag worden genoemd. We doen het in Groningen beter dan in de andere grote steden. Het is hier 'heel' en schoon. De luchtkwaliteit is goed te noemen. Met ons klimaatplan liggen we op koers en we hebben onze duurzaamheidsdoelstellingen in concrete plannen vertaald. Ook het veiligheidsgevoel van de Groningers groeit. Dat steekt helaas af tegen het aantal jeugdige verdachten van misdrijven. Hier zitten we nog te ver af van het gestelde doel.

Een bruisende binnenstad

Het aantal binnenstadsbezoekers daalde dit jaar licht, maar de miljoenen bezoekers geven gemiddeld steeds meer uit. Dat maakt de trend van het aantal binnenstadsbezoekers positief. Het Groninger museum trok weer meer bezoekers dan in 2006. En met onze culturele en sportieve evenementen blijven we aandacht en bezoekers trekken. Noorderslag/Eurosonic, het Bevrijdingsfestival, New Attraction, Noorderlicht, Noorderzon, het Filmfestival

en het Jonge Hartenfestival trokken opnieuw een groot en divers publiek. En op sportief gebied heeft Groningen in 2007 bijzondere activiteiten laten zien. Het Nederlands Elftal won in de Euroborg de finale van de EK<21 en kwalificeerde zich voor de Olympische Spelen van Beijing. En in december was de ijsbaan van Kardinge het toneel voor de NK allround in december.

Zorgen over Groningers

Het gaat goed met de stad, maar dat geldt niet voor alle stadjes. Het aantal langdurig werklozen is gestegen, evenals het aantal mensen met een laag inkomen. Ook worden de Groningers te dik. Dat begint vaak op jonge leeftijd. Zo zien we in deze monitor dat VMBO-leerlingen minder bewegen, minder vaak lid zijn van een sportclub en meer roken dan HAVO/VWO scholieren. Dit risicogedrag met betrekking tot gezondheid concentreert zich vooral in groepen en wijken met sociaal-economische achterstanden. We zien wel een positieve ontwikkeling voor bewegen en alcohol. Jongeren drinken ietsje minder en via het project Bslim krijgen jongeren in steeds meer wijken een gevarieerd aanbod in de sport aangeboden. We eindigen positief: het aantal voortijdig schoolverlaters is in 2007 flink gedaald en we hebben meer verslaafden in de zorg kunnen opnemen.

Groningen groeit nog steeds in aantal allochtonen. Positief is dat we ook binnen deze groep een daling zien in het aantal schoolverlaters. Ook de werkloosheid onder allochtonen is dalende. Daarentegen zullen we extra aandacht moeten geven aan de inburgering. Slechts de helft van het aantal inburgeraars behaalt het gewenste uitstroomniveau.

UITGAVE:

gemeente Groningen

ONTWERP:

De Jongens Ronner. Groningen / Rotterdam

FOTOGRAFIE:

VentoBoreale

Met dank aan de personen die hun medewerking hebben verleend aan de foto's

MODELLEN OMSLAG:

Mees & Pierre Carrière

DRUKWERKBEGELEIDING:

Zodiak grafisch bedrijf

DRUKWERK:

Zalsman Grafische Bedrijven, Groningen

BINDWERK:

Witlox B.V.

SCHOON, HEEL EN VEILIG IS EEN STAD MET EEN VOORTREFFELIJK WOONKLIMAAT
EEN STAD DIE ZICH DUURZAAM ONTWIKKELT EEN STAD WAARIN IEDEREEN MEEDOET
EEN GEZONDE STAD EEN STAD DIE BRUIST OP CULTUREEL EN SPORTIEF GEBIED EEN
STAD WAARIN IEDEREEN GEÏNTEGREERD IS EEN STADHUIS IN HET HART VAN DE STAD
EEN STAD MET MEER WERK EN MINDER WERKLOOSHEID EEN STAD MET EEN UITST
KEND VESTIGINGSKLIMAAT EEN STAD DIE SCHOON, HEEL EN VEILIG IS EEN STAD ME
EEN VOORTREFFELIJK WOONKLIMAAT EEN STAD DIE ZICH DUURZAAM ONTWIKKE
EEN STAD WAARIN IEDEREEN MEEDOET EEN GEZONDE STAD EEN STAD DIE BRUIS
OP CULTUREEL EN SPORTIEF GEBIED EEN STAD WAARIN IEDEREEN GEÏNTEGREEF
IS EEN STADHUIS IN HET HART VAN DE STAD EEN STAD MET MEER WERK EN MI
DER WERKLOOSHEID EEN STAD MET EEN UITSTEKEND VESTIGINGSKLIMAAT EEN STA
DIE SCHOON, HEEL EN VEILIG IS EEN STAD MET EEN VOORTREFFELIJK WOONKLIMAAT
EEN STAD DIE ZICH DUURZAAM ONTWIKKELT EEN STAD WAARIN IEDEREEN MEEDOET
EEN GEZONDE STAD EEN STAD DIE BRUIST OP CULTUREEL EN SPORTIEF GEBIED EEN
STAD WAARIN IEDEREEN GEÏNTEGREERD IS EEN STADHUIS IN HET HART VAN DE STA
EEN STAD MET MEER WERK EN MINDER WERKLOOSHEID EEN STAD MET EEN UITST
KEND VESTIGINGSKLIMAAT EEN STAD DIE SCHOON, HEEL EN VEILIG IS EEN STAD ME
EEN VOORTREFFELIJK WOONKLIMAAT EEN STAD DIE ZICH DUURZAAM ONTWIKKE

STADSMONITOR
GEMEENTE GRONINGEN

2008